

Posritel The Rolling Stones, Tintini seiklused: Üksarve saladus

KOOLILASTE AJAKIRI

HIND 2,24 €

10
2011

HEALAPS

Laura Johanson Suure-Jaani Gümnaasiumist

ARMAS ÕPETAJA

Päevast päeva nii
Te kingite meile oma teadmisi
ja suudate panna meid end kuulama
ning mõtlema, mis on siin elus tähtis.
Kui vaja, siis lahkelt nõu Te annate
ja meile ulatate abistava käe.
Päevast päeva nii...

Tänasel päeval
me kingime Teile oma siira tänu.
Soovime, et end tunneksite hästi
ning näeksite, et kõrgelt hindame Teid,
Te tööd siin koolis, teadmisi ja aega.
„Aitäh, armas õpetaja!“ ütleme
tänasel päeval.

Janika Ojamäe Tabasalu Ühisgümnaasiumist

* * *

Ma võiksin küll olla **õpetaja**. Ma oleksin väga
hea õpetaja, aga natuke kuri ka. Esimest
tundi alustaksime väikese võimlemisega, et
kõik ikka ärkvel oleksid. Tunnis peaksid kõik
olema rõõmsad, sest minu klassis oleksid
kõik omavahel sõbrad.
Kui ma oleksin õpetaja, siis ma teeksin oma
klassiga väga palju põnevaid asju. Käiksim
teatris ja kinos.
Ma võiksin olla õpetaja, sest mulle meeldib
õppida ja õpetada.

Mike Müürsalu Väike-Maarja Gümnaasiumist

Leelo Tungal

KÕIGE TÄHTSAM ÕPETAJA

Ülikoolis töötab tuhat tähtsat inimest,
õpetajaist tähtsaimaks me peame esimest:
kuigi ta ei kipu meil dotseerima,
õpetab meid tähti kokku veerima,
valemeid ei hüüa, nii et õhk on paks –
aga ütleb ausalt, mis on kaks pluss kaks.
Ega ilma numbraid, tähti tundmata
ülikooliski ju hakkama ei saa!

ÕPETAJA

Õpetaja on meil lõbus,
tervis on tal hästi kõbus.
Tihti nalja viskab ta,
lastel silm lööb särana.

Üldse on ta rõõmurull,
kurbust aga sajast null.
Õpetajale meeldib kala,
ei ta iial pisaraid vala.

Täna on tal sünnipäev,
tema silmis rõõmu näen.
Õnne talle soovin ma,
teda ikka armastan.

Maris Vahter Tartu Emajõe Koolist

RÕÕMSAT
ÕPETAJATE
PÄEVA KÕIGILE
ENDISTELE,
PRAEGUSTELE
JA TULEVASTELE
HEADELE
ÕPETAJATELE!

Täname Kultuuriministeeriumi, Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksu Nõukogu.
Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

NB! Septembrikuu võistluste võitjate nimed ilmuvad järgmises numbris! Hoidke silma peal!

HEA LAPS

SELLES NUMBRIS:

LAHEDAT LUGEMIST

- Priidik Gallagheri „Päevalill“ — 4
Pilk Tootsi Taskutesse — 5
Jan Forostovetsi, Janika Ojamäe,
Maria Antons-Valneri, Heiki Vilepi luulet — 6
Muinas-Julle võistluselt: Johannes Parman,
Mardi Truus — 7
Ilmar Tomuski krimilugu — 8
Petseri kirjalapsed — 10
Tuhat nukku ja joonistusvõistlus Galileo — 11
Olivia Saare värse — 12

GALERII

- Arte Gümnaasiumi näituselt — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

- Tiit Kändler silmapettest — 14
Tere, lind! Peep Veedla laukudest — 16
Artur Givargizovi mininäidend — 18
Kätlini isiknäitus — 19

- Südameliidu lugu millimallikatest — 20
Poster 1: „Tintini seiklused: Ükssarve saladus“ — 21
Poster 2: The Rolling Stones — 22

TEE ISE!

- Lully Gustavsoni meisterdused — 25
Mustkunstnik Ande tutvustab kolleege — 26

- Irise käemaaling: papagoi peas — 27
Sandra sööginurk: hapukapsasupp ja purukook — 28

NUPUTA JA NAERA

- Ilmar Trulli ristsõna — 29
Lembitu mõistatus, oktoobriin — 30
Paetisme — 31
Naeru-uss — 32

ELUMELU

- Renate mood — 33
Noorte filmifestival — 34
Banaanikala püüab Kuldkala — 35
Thomas Scheileke koomiks — 36
Kinouudised — 37
Zlata Skubi: Ole aktiivne! — 38
Siit ja sealt: uued loomad — 39
Sõber Veltzi rokikool: The Rolling Stones II — 40

- Autonimedest: Peugeot — 42
Barbindus: koletiste kool — 43
Rekato uued Lotte-mängud — 44

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast

Väljaandja: MTÜ Hea Laps
Harju 1, 10146 Tallinn, tel: 631 44 28
e-post: hea.laps@mail.ee

Peatoimetaja: Leelo Tungal
Kujundaja: Vivika Kalt
Levi: Anna-Magdaleena Kangro

Trükk: Reusner AS
Ajakiri Hea Laps on autorikaitse objekt

Tellimine ja info: www.healaps.ee
meili teel tellimine@healaps.ee
ja Eesti Posti koduleheküljelt
Hind üksikmüügis 2,24

Kaanepilt:
Kirke Kangro

Kertu Soodi
Gustav Adolff Gümnaasiumist

Päevalill

Priidik Gallagher Tartu Erakooli 9. klassist

Ammu aega tagasi elas üks päevalill. Igal hommikul, kui päike kutsus teda valgust vaatama, avas ta oma õied. Päevalill oli nii teinud juba vähemalt paar kuud, võib-olla ka kauem – ta ei mäletanud täpselt. Lill arvas, et oli liiga noor, et asju meelde jätta. Kust selline mõte tuli, ei osanud ta kahjuks öelda. Ei olnud ka tema kõrval kasvavatest päevalilledest abi. Nad olid temaga peaaegu sama vanad ja kui nad kirjeldasid omi mõtteid ja arvamusi, oleksid nad nagu ta enda mõtteid lugenud! See oli mõnes mõttes hirmutav, aga päevalill ei kartnud, sest samamoodi nagu nende mõtted olid temaga sarnased, olid ka tema arvamused nende omadega sarnased ja ta suutis nende tegevusi päris hästi ette aimata. Ta oli kindel, et sõbrad ei kavatse tema mõtteid kuritarvitada, samuti nagu ta ise ei tahtnud oma sõprade mõtteid halvasti kasutada.

Päevalill kasvas koos oma kaaslastega ühe kahekorruselise maja külje all. Tema jaoks oli imeline mõelda, mida kõike võis see hiiglaslik ehitis näha ja teada. Päevalille õnnetuseks ei suutnud ta majast aru saada: maja rääkis päevalille jaoks imelikku keelt, samamoodi nagu kõik teised olendid ja asjad ta ümber. Päevalill suutis ainult oma kaasläsi päevalilli mõista ja peaaegu kõiki nende mõtteid ta juba teadis. See muutis päevalille elu pisut igavaks, kuid ka see ei valmistanud päevalillele suurt muret, sest kogu ta ümbrus oli väga

kaunis, sööki ja jooki oli tal piisavalt ning igal hommikul kutsus päike teda ärkama.

Päevad möödusid ikka ühtemoodi ja päevalill kasvas suuremaks ja sai vanemaks. Pikka aega oli ilm püsinud ühtlaselt imeline, kuid nüüd tundis päevalill, et midagi on hakanud muutuma. Päike oli hakanud päevalille äratama natuke hiljem ning samuti lahkus valguseallikas natuke varem taevakaarelt. Ilmad olid muutunud pisut jahedamaks, vihma oli hakanud rohkem sadama ning tuuled olid hakanud tugevamini puhuma. Iga päevaga muutus päevalille jaoks asi hullemaks. Ta kartis tulevikku.

Päevalill tahtis rääkida oma murest kaaslastele, aga enne kui ta suutis julguse kokku koguda, alustas juttu juba üks teine päevalill, temast natukene väiksem ja noorem. Kui väike lill rääkis, siis tundis päevalill tema hirmu saatuse ees. Ta sai aru, et ka teised muretsevad samade asjade pärast kui tema. Kui noor päevalill alustas juttu oma hirmust, oli näha, kuidas kõik ülejäänud värisesid tuule käes, oli näha, kuidas nad kartsid seda teemat, millest räägiti.

Noor päevalill ei rääkinud palju, ta ainult ütles, et kardab hirmsasti tulevikku. Tükk aega oli vaikus, mitte keegi ei tahtnud sõna võtta, aga siis võttis meie päevalill julguse kokku ning ütles, et ka tema kardab. Sellele järgnes paljude teiste päevalillede ülestunnistus ning see muutis meie päevalille hirmu väiksemaks. Teadmine, et ta ei ole üksik, oli meie päevalille jaoks suurim lohotus.

Hirm tuleviku ees vähenes ning selle asemele tuli küsimus, miks ta siin maailmas on. Ta ei osanud sellele vastata. Ka mitte keegi teine ei osanud talle vastust anda. See mõte tekitas lilles kurbust.

Aeg möödus ning meie päevalillele tulid seemned külge. Ta ei teadnud, kuidas see juhtus või miks see juhtus, aga see meenutas talle midagi väga tähtsat. Talle tuli oma lapsepõlv meelde. Ka tema oli kunagi väike seeme – täpselt samasugune nagu need seemned, mis on praegu tema enda küljes.

Päevalill hakkas taipama, mis on ta eesmärk, kuidas ta siia maailma tuli ja kuidas teised päevalilled tulevad siia maailma, aga ikka veel ei teadnud ta, mida tulevik tema jaoks peidab.

Paar nädalat hiljem juhtus päevalille jaoks kõige tähtsam sündmus: ta sai aru, mida tulevik toob! Ta nägi, kuidas temast pisut eemal paiknevad põõsad olid päris lehetuks jäänud ja mõni nõrgem oli ka päris kokku vajunud. See ei paistnudki aga hirmutavana! Ta sai aru, et ka tema lõpuks sureb, kuid teadis, et ta lõpp ei ole asjatu. Ta teadis, et on oma seemnete eest hoolitsenud nii hästi kui võimalik ja et ka nendest kasvavad kunagi ilusad, suured päevalilled. See oli väga ilus väljavaade! Selle teadmisega elas ta õnnelikult oma elu lõpuni.

TOOTS KÄIB KAMBJAS TASKUID PUISTAMAS

Kambja Ignatsi Jaagu koolis osatakse kirjasõnast lugu pidada. „Kõik um hää, mis hästi tetas,“ ütleb kohalik vanasõna koolialmanahhide tagakaanel. Õpetaja Toivo Ärtis, kes „Tootsi Taskute“ nimelisi kogumikke koostab, nimetab neid nii sõnailu ja pildivara kogumikeks kui ka aruanneteks. Toimetuse lauale jõudsid korraga 15. ja 16. aruanne, milles leidub nii koolilaste loomingut, uurimusi kui ka igasuguseid arvamused: pajatatakse oma peredest, lugemisharjumustest, liignimede sündimisest kui muust. Siit leiate näputäie lugusid, mis kätt „Tootsi Taskuisse“ pistes pihku jäid.

EMA ON MINU JAOKS VÄGA ERILINE INIMENE

Minule oluline inimene on mu ema. Ta hoolitseb minu eest alati. Ema on ainus inimene, kes armastab mind sellisena nagu olen.

Mu ema nimi on Katre. Ma olen paljus oma ema moodi. Mul on ema pruunid silmad. Minu ema oskab teha paljusid erinevaid asju. Ta on õppinud juuksuriks ja õmblejaks. Ta oskab heegeldada, viltida, tikkida ja ehteid teha. Kord kudus ema järjest seitse salli, ta kutsus neid „paha tuju sallideks“. Ema ei viska midagi ära, kui sellest saab midagi uut teha. Näiteks saab vanast nahkjakist ilusa käekoti.

Ema hobiks on laulmine. Ta laulab juba aastaid laulukooris Tarbatu. Tema teiseks hobiks on loomad. Meil on kodus kaks koera ja merisiga. Koertega käib ema näitustel. Naljakas on see, et meie peres ei nuru lapsed: „Palun võtame looma!“, vaid seda teeb meie emme. Kord ütles ema meile: „Võtame sead!“ Mina ja venna vaatasime ema suurte silmadega. Vend küsis: „Are you crazy?“ Ema vastas: „Merisead!“

Minu ema ei kannata, kui tehakse liiga lastele ja loomadele. Ema armastab ka mootorrattaid. Ma ei tea ühtegi teist emmet, kellele oleks sünnipäevaks kingitud mootoratas! Meil on alati koos lõbus. Me teeme koos käsitööd, õpime ja mängime. Ema teeb vahel naljakaid nägusid, et mind naerma ajada.

Minu ema on minu jaoks väga eriline inimene.

Ketter Mägi (IV klass)

VANAEMA

Vanaema pirukaid valmistab.
Kui külla tuleb, siis mind kallistab.
Tal alati on rõõmus tuju
ning ta suvel tihti järves ujub.
Ta uusi sokke mulle kapist välja sõelub
ja vanu sokke kinni nõelub.
Ta vahel väljas jalutab,
tal tihti selg valutab.

Indrek Kuusk (V klass)

Roland Käsi

ISAL ON PÕNEVAD JA ÕPETLIKUD HOBID

Mulle tähtsaks inimeseks on Jaan – minu isa. Tal on põnevad huvialad ja hobid – näiteks jahilkäimine, mägedes matkamine ja ronimine.

Ma olen käinud koos isaga ronimas ja välismaal, me oleme ehitanud mitmesuguseid asju. Ta on õpetanud mulle väga palju jääronimise ja igasuguste mehaaniliste asjade kohta.

Kord, kui jääronimisega tegelesime, oli väike ja lumine mägi, mida mööda ma üles rühkisin. Juhtus nõnda, et ma kuidagi libisesin ja oleksin võinud väga haiget saada, aga siiski ei saanud, sest olin isalt õppinud, kuidas end sealt alla libistada.

Jüri Uluots (V klass)

EESTIMAA

Eestimaa on väike maa,
igaüks siin elada ei saa.

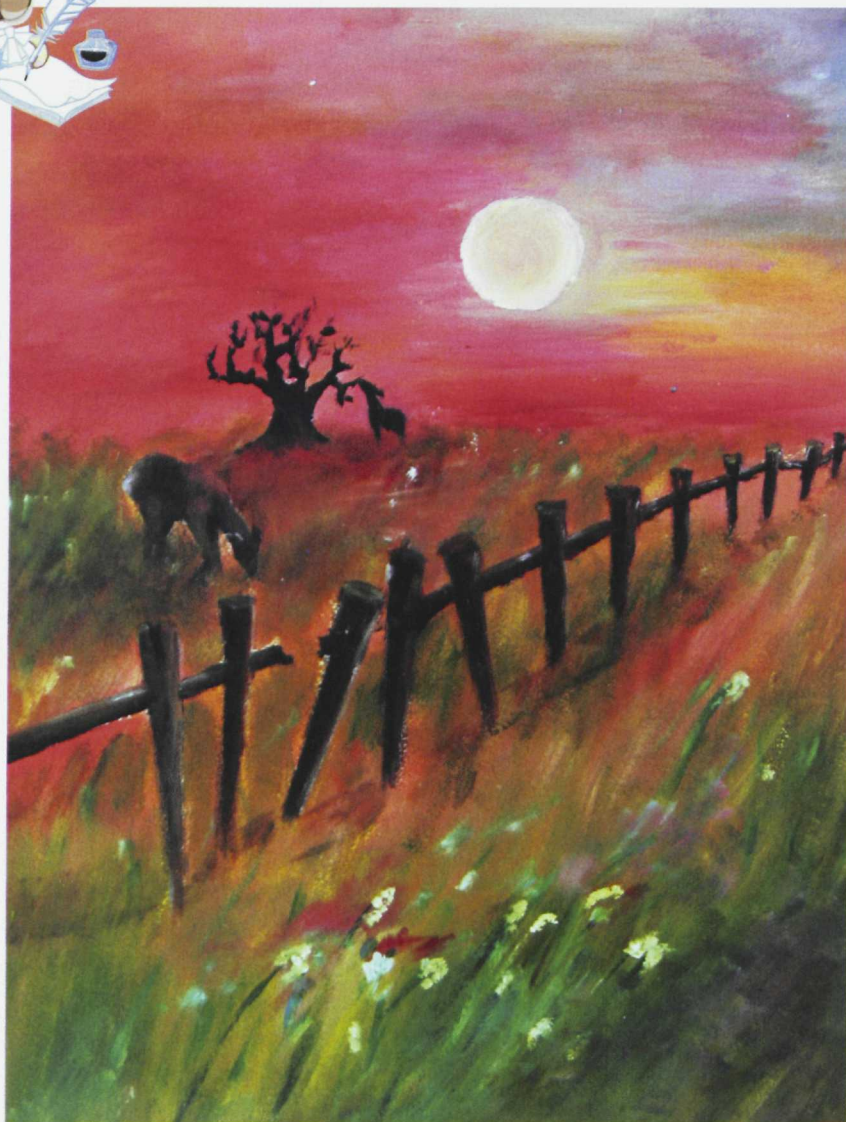
Rahvas on meil virk ja usin,
rahakott kuid suisa kasin.

Lapsed on meil targad,
sest õppima on varmad.

Kambja elamiseks parim paik,
sest see on Eesti vingim laik!

Karolin Näkk (III klass)

Arvi Anderson (Kullo Suurõhtuselt 2011)

EESTIMAA

Eestimaa on isemoodi,
selleks ta ka siia loodi.
Mulle meeldib Eestimaa,
kõige kallim mulle ta.

Eestimaal on palju puid,
kõrgeid uhkeid kaasikuid.
Eesti lill on rukkilill,
kannel on siin rahvuspill.

Rahvuskalaks on meil räim,
peaministri käes meil võim.
Saaremaa on suurim saar.
Mulle meeldib vikerkaar.

Pääsukene lendab õhus,
palju putukaid tal kõhus.
Paekivi seisab maas,
seda tuleb hoida taas.

Hümn meil on ilus, see on nii –
mulle meeldib tema viis.
Tallinn meil on ilus linn,
ta on meie pealinn.

Talved on meil libedad,
uisud jalas kibedad.
Suvi on meil soe aeg –
eks sa seda ise kae!

Minu kool on Lohusuu,
kooli taga kõrged puud.
Emakeel on väga ilus,
seda loen ma õhtu vilus.

Jan Forstovets
Lohusuu Põhikoolist

PÄIKESEKIIR

Päikesekiir,
kes juba eemalt särab,
sõnadega soojendab,
olekuga valgustab –
päikesekiir.

Päikesekiir,
kes ilmus niivõrd äkki,
ehk särama jääb kauaks,
ehk ei looju iial ta –
päikesekiir.

Janika Ojamäe
Tabasalu Ühisgümnaasiumist

Heiki Vilep

PUUPEAPUU

Kuskil kaugel peapuumetsas
kasvab puupeapuu.
Sellest tuleb välja umbes
sada puupealuud.

Puupead jagatakse ära
nende laste vahel,
kes on laisad ja kel hinded
ühtelugu kahed.

Sellepärast õpin hoolsalt,
hinded on mul head.
Vahel harva koputades
uurin siiski pead.

Maria Antons-Valner

VÕISTLUSTEL

Jooksuvõistlus, rattavõistlus –
mõlemas on oma sära.
Seal on vaja palju mõistus,
et ei raiskaks jõudu ära
liiga ruttu, vara liiga,
muidu teeksid endal liiga.
Liiga tehes lõpp jääks puudu,
äge start see tühja suubuks.
Kuid kui olid tark ja osav
ja sul natukene vedas,
siis võid olla üsna kindel –
finišis sind ootab medal.

MÄLESTISE SÕNUM

Tänavuselt Muinas-Julle võistluselt

MÄLESTUSKIVI MINU VANAVANAISALE

Minu vanavanaisa nimi oli Johannes Parman. Ta oli eestlane, kuigi oli sündinud Venemaal, sest nende pere oli kunagi vanal ajal Eestist välja rännanud.

Kui algas II Maailmasõda, võeti minu vanaisa Nõukogude armeesse. Ta sõdis Eesti Laskurkorpuses ja oli kuulipildur. 1944. aastal töid lahingud teda Eestisse.

Sellel aastal toimusid suured lahingud Porkuni all. Need olid väga kurvad lahingud. Kurvad seepärast, et mõlemal pool sõdisid eestlased. Neil ei olnud valida, millisesse sõjaväkke kuuluda.

Lõuna poolt tungis peale Punaarmee ja kohtus Sinimägede poolt tuleva Saksa armeeaga. Mõlemas armees võitlesid eesti sõdurid.

Selles lahingus Porkuni all sai minu vanavanaisa surma. Temale ja teistele langenud sõduritele püstitati hiljem mälestusmärk Porkuni ja Tammsalu vahelisele alale.

Sellele kivile on raiutud ka minu vanavanaisa nimi. Kui me sealt mööda sõidame, peatume alati ja meenutame ka teda.

Saksa poolel langenud sõdurite mälestuseks on sellest kivist veidi eemale püsti pandud rist, ent sellel ei ole mitte ühtki nime.

Loodan, et Eestis ei tule enam kunagi sellist aega, kus vend peab vennaga sõdima.

Vennad olid sattunud eri pooltele sõdima, olenevalt oma vanusest. Need, kes olid võetud sõjaväkke sakslaste poolt, olid Saksa armees, kes venelaste poolt, olid Vene armees.

Las meenutavad need mõlemad mälestusmärgid sõjas langenud eestlasi!

Johannes Parman Kehra Gümnaasiumi 4.b klassist

Sten-Aivar Sadam Arde Gümnaasiumist

VANALINN

Kui ma kõnnin vanalinnas, olen justkui vanas linnas.

Siin on munakivist teed – huvitav, kes teinud need?

Vanalinna tänavad väänlevad ja vonklevad.

Kui vaid saaksin ajas sinna, kui veel loodi vanalinna!

Vanalinna valmimine ilmselt toimus tasapisi,

vajati seal kindla peale palju töökaid, kuldseid käsi.

Laoti valmis kivimüürid, kõrgustesse tõusid tornid.

Kerkisid meil uued, väärtuslikud müürid, kuhu linna külastaja täna rõõmsalt tüürib.

Meie kohuseks on hoida oma vanalinna, sest et muinsusehitiste väärtus tõuseb aina enam hinda.

Lõpetuseks lisada ma tahaks ainult veel, et me vanalinna elu on ikka poolel teel.

Mardi Truus Tallinna Saksa Gümnaasiumi 5. klassist

Heini Tikerpuu

Lugu läheb kriminaalseks

(Katkend uuest põnevusjutust „Mootorratturhiire vanaisa”)

Ilmar Tomusk

Metsatuka gümnaasiumi direktor Lembit Mänd jõudis esmaspäeva hommikul kooli täpselt kell pool kaheksa. Ta kõmpis koolitrepist üles, koukis püksitaskust võtme, avas välisukse ning suundus valvurikabiini poole. Igal hommikul, kui direktor tööle tuli, tervitas ta kõigepealt öövalvurit, uuris, kas öö möödus rahulikult ning teatas talle, et ta võib koju minna.

Kui tavaliselt hüüdis valvuriproua juba eemalt direktorile: "Tere hommikust, direktorihärra!" siis nüüd valitses valvurikabiinis vaikus. Lähemale minnes märkas ta, et valvur on kummargil laua kohal, vasak käsi põse all, ning norskab vaikselt nagu sooja ahju kõrval nurruv kass.

Direktor oli täiesti jahmunud, sest kümne aasta

jooksul polnud kordagi juhtunud, et öövalvur Vilhelmiine Kartoffelileht oleks tööpostil magama jäänud. Kuid nüüd oli see ometi sündinud.

Direktor pistis pea valvuri väiksest luugist sisse ning lausus nõudliku häälega: „Proua Vilhelmiine, palun ärگاهke!”

Proua Vilhelmiine maigutas suud, sügas parema käega nina ning magas rahulikult edasi.

Direktor tõmbas pea aknakesest välja ning suundus valvurikabiini taha, kus oli uks. See oli lahti.

Direktor astus kabiini, võttis öövalvuril õlast kinni ning asus teda tasakesi raputama. Järsku aga märkas ta, et valvuriproua vasakus käes, millele ta oli oma pea toetanud, oli mitu korda kokku volditud valge rätik. Rätikust õhkus kummaliselt tuttavat lõhna.

„Kus ma seda küll tundnud olen?” mõtles mees ning tõmbas seda lõhna veel paar korda sügavalt kopsudesse. Mõne hetke pärast hakkas tal pea ringi käima ja et mitte pikali kukkuda, toetas ta end vastu valvurikabiini seina. Ning siis meenus talle, et just seda lõhna oli ta tundnud tol korral, kui talle haiglas enne operatsiooni mask näo ette pandi, et ta magama jääks.

Direktor haaras valvuril kahe käega kaenla alt ning tassis ta kooli välistrepile värske õhu kätte. Ta pani sügavas unes Vilhelmiine koolitrepi eelviimasele astmele istuma, istus ise trepi ülemisele tuhvile ning üritas taas teda äratada. Seda aga täiesti tulutult, sest valvuriproua pea vajus direktorile sülle, kus tal oli veelgi mõnusam edasi magada.

Kuna kell oli vahepeal saanud kolmveerand kaheksa, hakkasid ka lapsed ja õpetajad kooli jõudma.

„Nii armas,” arutasid keskkoolitüdrukud, kui nad direktorit trepil istumas nägid, magava valvuriproua hõbehallide lokkidega pea direktori süles. Õpetajad aga kogunesid ülemuse ümber ja uurisid, kas eaka valvuriga on äkki mingi õnnetus juhtunud ja kas peaks kiirabi kutsuma.

„Kutsuge parem politsei,” lausus direktor, „küll me Vilhelmiine varsti Une-Mati maailmast kätte saame. Aga hullem on see, et keegi on talle öösel korraliku narkoosi teinud, ja kindlasti mitte lihtsalt selleks, et Vilhelmiine üle kuuekümne aasta esimest korda öösel magada saaks. Küllap neil olid palju kurjemad plaanid ning me peame kõik oma ruumid üle kontrollima ja vaatama, mis meil kadunud on.”

Õppealajuhataja haaras taskust mobiiltelefoni ja helistas politseisse, kõik õpetajad aga tormasid oma klassidesse asju kontrollima.

Vilhelmiine Kartoffelileht norsatas, avas silmad, vaatas direktorile hämmeldunult otsa ja küsis: „Kas juba on öhtu, kas ma olen tööle hiljaks jäänud?”

Siis vaatas Vilhelmiine unesegaste silmadega oma käekella ning rahunes. „Jumal tänatud,” lausus ta, „kell on kümne pärast kaheksa, mul on veel kümme minutit aega.”

Direktor aga seletas öövalvurile, et tegelikult on kell hoopis kümne pärast kaheksa hommikul, mis tähendab seda, et tema tööpäev, õigupoolest töö-öö on möödas ja et öövalvur oli oma öötööpostil lihtsalt magama jäänud.

„Aga teie ei ole selles süüdi,” lisis direktor. „Ilmselt käisid öösel koolis kurjategijad, kes teid uimastasid ja seejärel majas vargil käisid.”

Vilhelmiine ei uskunud oma kõrvu.

„See ei ole võimalik,” vaidles ta, „ma pole kuuskümmend aastat öösiti magada saanud.”

„Kuid nüüd see ometi juhtus ja kohe tuleb politsei

ning selgitab välja, mis siin öösel toimus,” seletas direktor.

Politsei saabuski juba mõne minuti pärast. Üks politseinikest asus välisukselt ning valvurikabiini ümbrusest sõrmejälgi otsima, teine pistis valvuri lauakesel lebava valge rätiku kui olulise asitõendi kilekotti. Seejärel asus ta valvurit üle kuulama.

„Mida te eelmisest ööst mäletate?” küsis politseinik.

„Mis ma mäletan?” kordas Vilhelmiine, „kõike mäletan. Tööle tulin eile öhtul kell kaheksa, nii nagu igal öhtul. Läksin oma kabiini, istusin toolile ja hakkasin sudokut lahendama. Siis...”

Vilhelmiine pingutas oma aju, et meelde tuletada, mis juhtus pärast seda, kui ta oli hakanud sudokut lahendama.

„Ja siis ärkasin ma üles. Koolimaja välistrepil, härra koolidirektori süles. Muud ma tõesti ei mäleta.”

Politseinik pani Vilhelmiine jutu sõna-sõnalt kirja, kusjuures vahepeal oli tal suuri raskusi naeru pidamisega. Nimelt tundus talle väga naljakas see, et öövalvur, kes pole kuuskümmend aastat öösiti maganud, jääb magama just sel ööl, kui kooli vargad tulevad.

Direktor käis samal ajal mööda klasse ja uuris õpetajatelt, kas midagi on kadunud. Kuid kõik asjad, ka kõige väärtuslikumad plaadimängijad, sülearvutid ja projektorid olid alles ning mitte midagi polnud kadunud.

Kuid raamatukoguhoidja, kes tuli tööle kella üheksaks, märkas kohe, et midagi siiski on kadunud. Klaasist kapp, kus paar viimast nädalat oli seisnud vana piibel, oli tühi.

Politseinikud otsisid ka sealt sõrmejälgi ja asitõendeid, kuid ei leidnud midagi.

„Need vargad olid tõelised professionaalid,” teatas üks politseinikest direktorile, „peale uimastusainega rätiku pole nad endast ühtegi jälge maha jätnud. Me analüüsime veel kõiki sõrmejälgi, mis me leidsime, kuid juba praegu on selge, et nad kasutasid kindaid ning kilesusse, mistõttu pole meil esialgu ühtegi niidiotsa.”

Politseinikud lubasid kooliga ühendust võtta kohe, kui nad midagi uut leidnud on. Lisaks soovitasid nad õpetajatel Interneti müügikuulutusi jälgida, sest teinekord on varastel kiire ning nad üritavad varastatud kraami kohe odavalt maha müüa.

Raamatukoguhoidja läks pärast vestlust politseinikega kolmandasse a klassi ning teatas Piiale ja Matile kurva uudise.

„Öösel käisid meie koolis vargad,” lausus ta, „ja viisid kaasa teie kalli ning haruldase raamatu. Mul on väga kahju, et see nii juhtus.”

Kribu ja Krabu muutusid halba uudist kuuldes väga kurvaks.

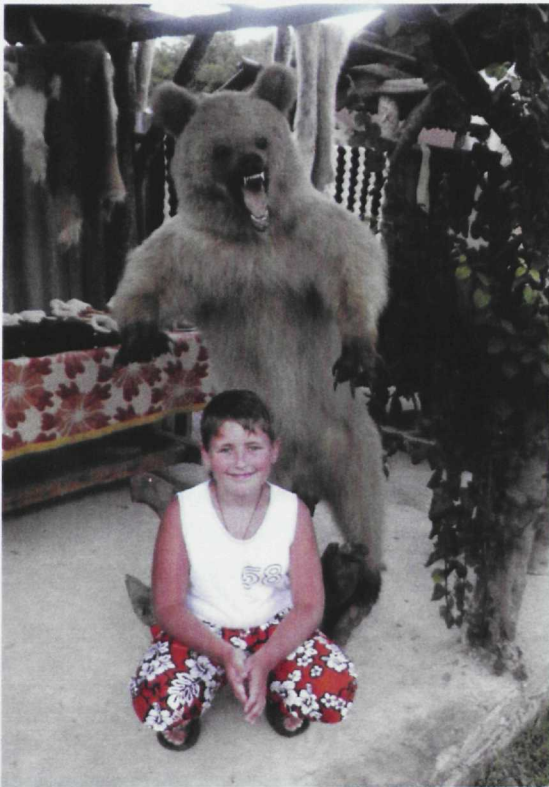

KIRJAD PETSERIST

KIRJALAP

Petseri Lingvistilises Gümnaasiumis õpivad vene lapsed õpetaja Vally Tamme käe all agarasti eesti keelt. Vene vanasõna ütleb „Keel viib Kiievisse” – see tähendab, et mitmeid keeli oskavad inimesed jõuavad elus kaugele. Daniil ja Marija pajatavad meile selges eesti keeles oma koolivaheajasõitudest.

Muuseumikaru kõneleb kehakeeles.

SUVEPUHKUS KRASNODARIS

Aasta tagasi veetsin oma perega suvepuhkuse Türgis. Neid päikeseküllaseid päevi meenutan ikka veel.

Seekordne suvi möödus meil Krasnodaris. Olime Anapa linnas. Suvekuudel on Anapas palavad ilmad. Võiks öelda, et Anapa on kirka päikesega mõnus suvituslinn.

Iga päev ujusime soojas merevees. Mitmeid tunde veetsime kohalikus veekeskuses.

Uudistasime ka lähemat ümbrust. Käisime külas, mille nimi on Abrau Djourso.

Selles linnas on suur šampusevabrik, mille toodangut viiakse ka piiri taha.

Oma reisil jõudsime kalarikka järve äärde. Seal oli palju forelle.

Hakkasimegi seda järve nimetama forellijärveks. Nüüd sööme seda maitsvat kala iga päev.

Olime ka metsloomade muuseumis. Vaatasime hunte, rebaseid, karusid, põtru, härgi. Muuseumis oli palju linde: pelikane, kotkaid, harakaid jne.

Suvine koolivaheaeg on meie perel alati meeldejääv olnud.

Daniil Gornev

Venemaa Petseri Lingvistilise Gümnaasiumi 5. klassist

MEELDEJÄÄV LAAGRISUVI

Minu suvi oli väga kosutav ja meeldejääv.

Mul avanes võimalus osaleda keeltelaagris Pärnumaal Ojaku talus. Meie vahetuses oli 35 õpilast. Huvitavaks tegi meie laagrielu see, et osalejaid oli paljudest eri paigust: Ameerikast, Taanist, Iirimaalt, Lätist, Eestist, Venemaalt, Siberist ja Soomest.

Minu toakaaslasteks olid Krasnojarski tüdrukud. Olime toas neljakesi.

Laagripäev algas kell üheksa. Sõime maitsva hommikusöögi ja siis algasid huvitavad tegevused ja ekskursioonid.

Käisime Haapsalus, kus vaatasime lossivaremeid ja autode näitust ning einestasime hubases kohvikus.

Pärnus külastasime loomaaeda, käisime kauplustes. Vene talus tantsisime vene tantse.

Eesti pealinnas Tallinnas oli huvitav tutvuda vanalinnaga. Käisime loomaaias, ujusime Klooga rannas.

Viimaseks laagripäevaks olid meil ette valmistatud omaloomingulised esinemispaalad.

Diskoõhtule järgnes ühispildistamine ja üksteisele heade soovide pajatamine.

Toredasti möödus kümme päeva.

Mul on nüüd paarkümmend uut kirjasõpra. Ootan väga jälle uusi kohtumisi!

Marija Kazmirtšuk

Venemaa Petseri Lingvistilise Gümnaasiumi 9. klassist

1000 nuku projekti nukkude rännakud on lõppenud

Kokku meisterdasid lapsed ja nende vanemad üle kogu Eestimaa ligi 1500 fantastiliselt huvitavat nukku!

Projekt "Teeme ise 1000 nukku" algas kaks aastat tagasi Väike-Õismäel Nurmenuku raamatukogus. Esimesed nukud lastelt valmisidki seal. Peagi hakkas nukke saabuma koolidest ja lasteaedadest üle kogu Eestimaa. Meisterdasid ka emad ja vanaemad. Hiiumaa nukumeistrid saatsid näitusele 104 nukku. Esimese näituse lõppedes oli Nurmenuku raamatukogus külastajaid rõõmustamas rohkem kui 700 nukku. Nukud läbisid toredate teekonna Nurmenuku raamatukogust Tallinna Lastemuuseumisse, edasi Jõhvi Laste Kunstikoolist Kehra Nuku ruumidesse, sealt Võrumaa muuseumisse, Pärnu Keskraamatukogusse ja Viljandi Nukuteatrisse. Tallinn Treff festivali ajaks sel kevadel jõudsid nukud Eesti Nuku- ja Noorsooteatrisse. Tallinna Vanalinna päevade ajal olid paljud nukud väljas vanalinna vaateakendel. Kes võttis osa 1000 nuku projekti mängust, sai kokku lause "Ja nukku saab elavaks".

Üllatab materjalide kasutamise rohkus ja nukkude mitmekesisus. Palju on lauateatri- ja näpunukke, käpik- ja pulknukke, torvik- ja marionettnukke, mitmesuguseid linde ja liblikaid. See imeline muinasjutumaailm võib vaatajaid nii väga, et NUKU muuseum otsustas nukud oma hoole alla võtta. Rändnäitusest saab püsinäitus! NUKU muuseumi vastvalminud nukumeisterdamise töötoas on võimalik seda fantaasiapidu ikka ja jälle imetleda. Tallinn Treff festivali ajal võime nukke näha Vanalinna vaateakendel. Juba suvel hakkasid paljud nukumeistrid ootama, millal oma lemmiku tagasi saab. Aga kas pole tegelikult väga-väga vahva teada, et sinu nukku on väärt jääma NUKU muuseumisse, kus seda kõik vaadata saavad? Kui sina aga oma nukku VÄGA igatsed, siis alates novembrist võid sellest teada anda sinna, kuhu sa nukku viisid. **Võid teatada ka e-postiga (harry.gustavson.001@mail.ee).**

Veel kord suur-suur aitäh teile, tublid ja andekad nukumeistrid!
Lully Gustavson

Kas soovid omanimelist satelliiti?

13. septembril avati Tallinna 21. Koolis suurejooneline ja kõrgekaareline lastejuonistusvõistlus **Galileo**. Lastepidas loengu TÜ füüsika instituudi kosmose- ja militaar tehnoloogia töörühma juht **Mart Noorma**. Võistluse korraldajaks on Euroopa Komisjon. Galileo on Euroopa iseseisev satelliitnavigatsiooni süsteem, mille käigus lennutatakse kosmosesse vähemalt 27 satelliiti. Kui oled osav pintsl- või pliiatsiliigutaja, siis võib üks neist satelliitidest kanda sinu nime – igast Euroopa Liidu riigist saab üks noor kunstnik sellele osaliseks. Võistlusest on kutsutud osa võtma **9 – 11aastased koolilapsed**.

Osalemiseks peab iga laps esitama pildi teemal "**Kosmos ja kosmoselend**". Joonistusel võib olla Maa koos teiste planeetide ja satelliitidega või Galileo satelliidi saatmine kosmosesse. Kasutada võib mis tahes joonistamis-, maalimis- ja värvimismaterjale. Pildid tuleb skaneerida või teha neist foto ja laadida üles veebilehele www.galileocontest.eu. Lähemalt saab Galileo võistluse kohta teavet ka meie kodulehelt: <http://www.healaps.ee/>

Jüri J. Dubov

Küllap on paljud inimesed lapsepõlves värvilisi klaasikilde leides imestanud, kui isemoodi näib maailm läbi nende vaadates! Täiskasvanuna oskavad aga vähesed isevärki värvilisest maailmast rõõmu tunda...

Olivia Saarega on klaasikillumäng pikki aastaid kaasas käinud. Ta raamatute pealkirjadki annavad tunnistust, et luuletajale meeldib lihtsaid asju vaadelda isevärki nurga alt: „Igal puul on elujooned“, „Mis värvi on kodu?“, „Väikesed pildid“ „Klaasikillumäng“, „Kuldne kuljus loogapuul“, „Kure sukad“, „Naerulohkudega maailm“, „Tuulelillede tuba“, „Vihmavarjude vikerkaar“... Lisaks luuletustele on ta lastele kirjutanud terve rea jutte lövi Lõrrist ja jänes Jassist.

Luuletaja lapsepõlv möödus Mäetaguse vallas, ja mullu tunnistati ta selle valla aukodanikuks. Triibu-Liinele pajatas Olivia Saar, et lapsepõlves meeldis talle üle kõige joonistada loodust, ning kuigi temast ei tulnud kunstnikku ega ka õpetajat, kelleks ta unistas saada, hakkas ta maalima looduspilte sõnade abil. Kirjanik on lõpetanud kolm pedagoogilist õppeasutust: nii Rakvere kui ka Tallinna Õpetajate Seminari ja lisaks veel Tallinna Pedagoogilise Instituudigi, kuid ta esimeseks töökohaks sai hoopis lasteajalehe Säte toimetus. Seejärel töötas ta pikka aega lasteajakirjade Pioneer ja Täheke toimetuses ning praegu koostab ja toimetab lasteraamatuid TEA Kirjastuses. Õige peatselt on ilmumas Olivia Saare poolt kokku pandud suur eesti kirjanike jõulusalmide raamat. 18. oktoobril saab Olivia Saar niisama vanaks kui kaheksa kümneaastast tüdrukut kokku. Soovime kirjanikule õnne ja palju uusi värvilisi klaasikilde, millega saaks maailma veel rõõmsamaks värvida!

Elina Tomingas Uuemõisa Algkoolist

Olivia Saar

PESAPUU

Sellel väikesel saarel pole maja, ei kaevu, sellest väikesest saarest möödub harva laevu, sellel väikesel saarel talvel kuhjub rüsi, tema klibusel pinnal üksik pihlakas püsib. Üksik pihlakas püsib, tuulte tujusid trotsib, lendab linnuke siia, saarelt pesapuud otsib. Peagi pihlapuu pesa, lehed annavad varju, talvel nokivad linnud pihla punaseid marju.

VÄRVILINE KILD

Oli õu, kus värvavast ukсени viis kummelinuppudes muru, oli aida taga üks salapaik täis klaasikildude puru. Seal sinine kild näitas sinist puud, sinist kukke toobritoonil, üks teine kild andis ilmale rõõmsa roosa tokktoosi tooni. Nõnda värvisin klaasiga lapseas pilvi taevas ja lemmiklelu, ja uskusin, et oma aardega värvin maailma terve elu.

ARTE GÜMNAASIUMI NÄITUSELT

7a kl õpilased

Cer-Lyn Luhasaar 4a kl

Lilian Uring 8a kl

netist vaata lastegalerii näituste kohta: www.kullo.ee

„Valguse värviline maailm“ on jätkujutt, mis heidab valgust valgusele. Valgus on meie jaoks tavaline asi. Kuid mis see tõeliselt on? Kust on see pärit? Kuidas see meieni jõuab? Miks me seda näeme? Kas näeme me seda samamoodi nagu lind, kass või ämblik? Kas saame valgusega reisida nagu lennukiga? Kas saame seda pista kotti nagu herneid? Mis on kiirem – kas valgus või mõte? Kas on olemas pime valgus? Sellest kõigest hakkavad need lood pajatama.

VALGUSE VÄRVILINE MAAILM

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Miks silmad meid petavad

Me oleme kõnelnud sellest, kuidas nägemine tekkis. Kuidas tekib valgus ja mida see enesest kujutab. Oleme kõnelnud sellestki, et erinevad loomad näevad maailma erinevalt. Ja et isegi taimed näevad maailma – kui kasutame nende valgustaju kohta sellist julget sõna.

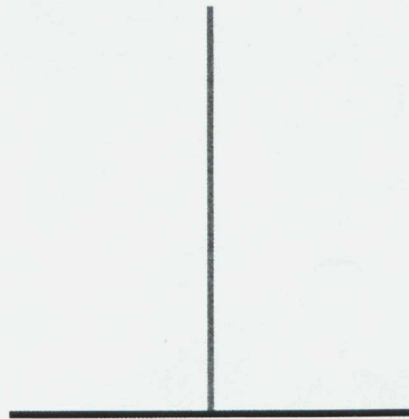
Kuid kas võime uskuda seda, mida me omaenese silmadega näeme? Näeme värvuste erksust ja valgust ning varju. Me näeme oma silmaga, et joonisel on üks lõik pikem kui teine või siis et inimene pildil naeratab meile vastu. Kuid kui pöörame pildi pea alaspidi, siis näeme, et see inimene on hoopis vihane.

Nõnda et me ei või alati oma silmi uskuda. Kui keegi ütleb, et „olen seda oma silmaga näinud“, siis ei pruugi see veel tähendada, et asi oligi nõnda. Võib juhtuda, et ta arvas end nägevat seda, mis oli hoopis mingi teine asi. Ning siin ei ole süüdi mitte kellegi silm, vaid põhjust tuleb otsida ajust. Vahel tõlgendab aju silmade kaudu saadavat pilti valesti. Siis ütleme, et näeme illusioone.

Nägemistaju pole illusioonide poolest sugugi rikkam kui teised tajud. Vahel ju kuuleme kellegi häält, kui pole kedagi seda tekitamas. Samuti võime vahel tunda mingit lõhna, mida õhus polegi. Ja on ju olemas unenäod, mida nähes me näeme ja vahel ka kuuleme asju, mis on vaid meie ajus, ei kusagil mujal.

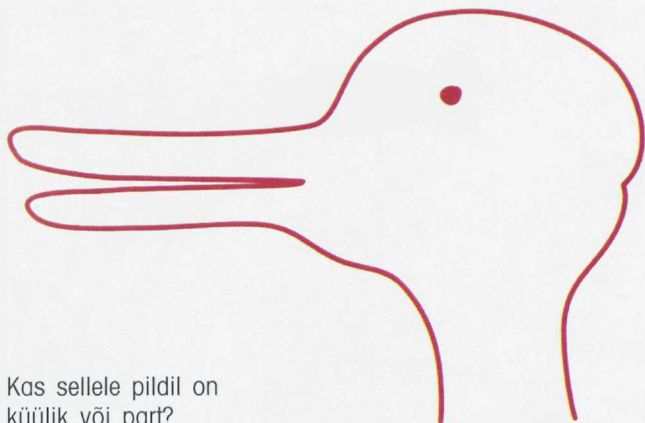
Kui me näeme näiteks puud, siis koondab puu kujutise silma võrkkestale silmalääts. Võrkkesta närvid

on tundlikud eri värvuste suhtes ja nõnda ühed või teised ergastuvad. Signaalid saadetakse närvikiudude kaudu ajusse. Kuid kas siis ajus tekib puutaoline pilt? Me ei saa seda ehk kunagi teada. Sest selleks oleks tarvis, et ajus oleks mingi silmataoline elund, mis seda pilti näeks. Ja see sisemine silm vajaks üht teist silma, mis selle pilte näeks. Ning see omakorda vajaks veel ühte ja nii edasi ja nii edasi. Muidugi on silmades pildid. Kuid neid ei näe aju kunagi. Võrkkesta kujutised annavad ajule nägemiseks infot, ent neid ei nähta kunagi.

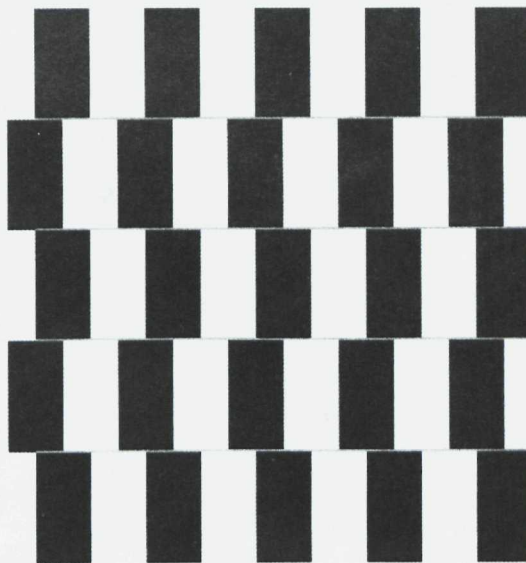

Püstise-rõhtsa illusioon. Tundub ilmselge, et püstine joon on rõhtsast pikem. Kuid mõõtke joonlauaga ära.

Kas sellele pildil on küülik või part?

Kohvikuseina illusioon. Miks te arvate, et rõhtjooned ei ole paralleelsed?

Ei peta silmad, vaid aju

Nägemisega tegelev aju ei võta vastu esemeid, vaid ainult infolt neilt ehk siis bitte, et nende pealt oletada, mis meie silme ees seisab. Aju loob lihtsate kujundite kirjeldusi, mille saadavad talle meie meeled ning mida esindavad aju närvirakkude erksus või tuimus. Need kirjeldused kogutakse mällu ja ilma mäluta poleks võimalik ei nägemine ega kuulmine, ei nuusutamine ega maitsmine või kompimine.

Kui me loeme sõna KASS, siis saame kohe aru, kellega on tegu ja kassi kujutis võib meile isegi silme ette tulla. Kuid kas sõna KASS on siis kassisarnane? Kindlasti mitte. Sama lugu on, kui me näeme, et taevas on sinine. Kuid meie nägemistaju – see tähendab silmad ühes ajuga – vaid esindab taevast, kuigi see võib olla täiesti erinev sellest sinisest, millisena me seda näeme.

Nõnda siis sisaldab nägemine silma optikat, kuid lisaks sellele tulevad mängu kehaomadused, infoedastus, matemaatika ehk ülesannete lahendamine ja tõenäosus. Nägemine on meile väga tähtis, tervelt pool

Jõllitage pingsalt kõverjooni. Siis pöörake pilk kähku sirgjoontele. Kas ei tundu need olevat vastassuunas kõverad?

ajukoorest tegeleb sellega ning selleks kulub umbes 4 protsenti energiast, mida annab toit, mida sööme. Seega siis igast 25st porgandist või kartulist või kotletist läheb üks meie nägemise toetamiseks.

Illusioonid on eemaldumine tegelikkusest. Mida me nimetame tegelikkuseks? Eks ikka seda, mida me saame

mõõta lihtsate mõõteriistadega nagu näiteks termomeeter, kell, mõõdulint ja kaal. Ehk siis riistadega, mida kasutame ka köögis. Nõnda ongi illusioone nimetatud kõrvalekalleteks köögifüüsikast.

Köögis näeme me illusioone harva, ja kui, siis ütlevad meie keel ja nina ja kõht, et need olid vaid illusioonid. Illusioone näeme ikka pigem looduses. Nii näiteks

tundub meile kuu suuremana, kui see on horisondi lähedal, kui siis, mil oli kõrgel taevas. Selle illusiooni põhjust pole siiani selgelt ära seletatud. Ja on ka mõistetav – köögifüüsikaga, tavalooikaga polegi võimalik illusioone ära seletada.

LAUK

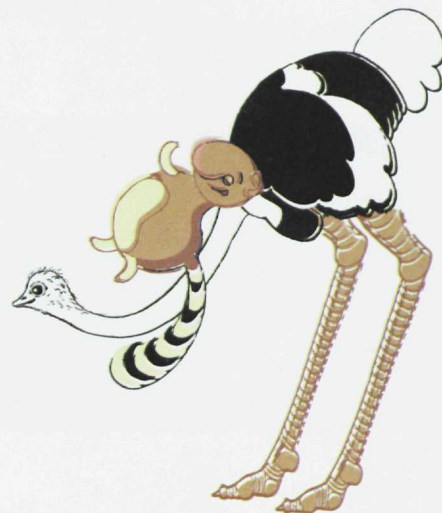
Peep Veedla tekst ja fotod

Kanad on igavesed riiukuked. Vesikanad. Laugud kandsid varem vesikana nime, nüüd on neil eriti lihtne ja lühike nimi. Aga agressiivsusega paistsid nad silma vesikanadena ega erine mõistagi laukudenagi nende käitumine mitte grammigi. Tõsi küll – riidu kisuvad nad üksnes pesitsusperioodil, praegu puhkavad närve. Sügisel sobib neile seltsielu hästi, suurtes parvedes naudivad laugud oktoobris merelahtedel kaunist Eestimaa sügist. Olgugi et mõned kannatamatamad on juba rändetee ette võtnud, püsib suurem osa

Enamus laukusid naudib talve siiski Lääne-Euroopas või lausa Põhja-Aafrikas ning saabub meie vetele tagasi märtsis. Neid on lihtne kõigi teiste veelindude seas ära tunda: süsimusta sulestiku taustal helgib kaugele nende valge laubakilp.

laukudest meil veel paigal novembrini. On neidki kangeid, kes üldse soojemat kliimat ei otsi, veedavad terve talve meil. Neid võib mõnel aastal suisa mitusada lindu olla.

Enamus laukusid naudib talve siiski Lääne-Euroopas või lausa Põhja-Aafrikas ning saabub meie vetele tagasi märtsis. Neid on lihtne kõigi teiste veelindude seas ära tunda: süsimusta sulestiku taustal helgib kaugele nende valge laubakilp. Lähemalt vaadeldes näeme ka laukude punaseid silmi, mis pole sugugi magamatusest punased, vaid neile loomupärased. Sündides on väikestel lauguhakatistel terve pea punane ja nii kuni suureksaamiseni välja. Nii et päris mustvalge see laugu elu ei ole.

Tegelikult on mulle natuke mõistatuslik selle punase värvi tähendus laukude jaoks, sest üks seik minu elus jättis selle küsimuse kummitama. Tookord, enam kui paarikümne aasta eest, rõngastasin naerukajaka poegi ning minu lähedal viibis minu punases tuulepluuis abikaasa. Tüki maad eemalt, mitmekümne meetri kauguselt taimestiku vahelt ujus aga välja pisike laugupoeg ja sibas kiiresti üle lageda veeala otsejoones mu abikaasa juurde ning ukerdas kaldale. Ja ei olnud see väike olevus enam nõus inimesest eemalduma. Punased udusuled peas uljalt laiali, ei allunud ta ainsalegi katsele teda kodu suunas tagasi saata – ikka ronis kaldale tagasi ning punasele inimesele järele. Minust ei teinud väljagi. Laugupojale oli see paraku saatuslikuks eksituks, sellise jonnakusega tal suureks kasvada ei õnnestunud, kuid miks see värv teda meelitas – tema pärisema pole ju punane? Küsimus jäi vastusetata...

Teiste lindude eest kaitsevad laugud oma pesitsusterritooriumi vägagi agressiivselt. Ei pelga nad isegi endast palju suuremaid veelinde, olgu või luik ise! Inimene on teine asi... Lindude vastu aitavad teravad küünised. Varvaste ümber on neil omapärased hölmiklestad, mis aitavad laukudel osavalt ujuda ja sukelduda, kuid varvaste otstes tõsiselt teravad küünised. Lendutõusmisel pole vesikanadel kaugeltki sellist osavust nagu vees liikudes, eks seda ümarat kanale iseloomulikke keret annab õhku vedada. Tükk aega pladistab lauk enne mööda vett, kui selle piirist kõrgemale kerkib. Eriti sügisel, kui on korralik rasvavaru kogutud naha alla. Jahimehed on muidugi selle rasvateemaga kursis ja nii leiab tuhatkond lauku oma lõpu enne talve tulekut haudepotis. Ikkagi kana ju.

Ise sööb lauk suhteliselt mitmekesist toitu. Nii taimset kui ka loomset. Kunagi jäi üks lauk mulle vahele naerukajaka pesas munadega maiustades. Munad maitsevad paljudele lindudele, võimaluse korral pistab lauk teiste lindude pojadki nahka, aga põhitoiduse moodustavad siiski veetaimede võrsed ja juured, veeputukad, teod, ka konnakulesed ja pisikesed kaladki. Kõige selle suupärase hankimine vajab laugulastelt pikka koolitust, päris iseseisvaks saamine võtab neil aega paar kuud. Aga nõnda palju pikkust meie suvel on küll, jääb aega ülegi, nii et augustis-septembris on noored laugud jõudnud juba iseseisva noorukieluga ära harjuda ning nüüd saavad täiesti iseseisvalt vastu võtta otsuse, millal lahkuda, kui kaugele rännata või kas üldse. No küllap noore kana veri ikka soojematele maadele ihkab!

OLEKSID VÕINUD OLLA TEADLANE

Artur Givargizov

Audentese Erakooli arhiivist

Direktor: See on meie õpilane Poluhhin. On ennast õpetajate tuppa kinni pannud ja lubab kõik klassipäevikud lõhki rebida, kui me talle laboratoorse töö eest „nelja“ ei pane.

Isa (karjub ukse tagant): Viit miinust!

Keemiaõpetaja (pahaselt):

TEGELASED:

kuuenda klassi õpilane Mihkel, ema, isa, koolidirektor, keemiaõpetaja, lauluõpetaja, joonistusõpetaja, politseinik.

ESIMENE VAATUS

Kell on kaks öösel. Isa võtab esikus üleriideid seljast, ta on äsja saabunud.

Ema: Tuled täpselt õigel ajal. Mihklil on täna sünnipäev. (Vaatab kella.) Kolme minuti pärast.

Isa: Aga kink?

Ema: Vahest käid homme tema asemel koolis ära? Minu meelest on see suurepärase kingitus.

Isa (noogutab): Tõesti suurepärase kingitus! Isa ja ema astuvad Mihkli tuppa.

Mihkel (unes): Loen kolmeni, loen kolmeni, loen kolmeni, loen kolmeni!

Ema: Ta näeb matemaatikat unes.

Isa: Kahju on teda üles ajada. (Kisendab.) Üles!!!

Mihkel (kargab püsti, ehmunult): Ah?! Mida?!

Isa ja ema: Palju õnne sünnipäevaks!

Mihkel: Aga kingitus?

Isa ja ema naeratavad salapäraselt.

Mihkel: Noh!!!

Isa (kuulutab pidulikult): Homme võid kooli mitte minna!

Ema: Aga et keegi ei märkaks, läheb sinu asemel issi. Te olete ju väga sarnased.

Mihkel: Aitäh! Meil on just homme laboratoorne töö.

TEINE VAATUS

Õpetajate toa raudukse ümber trügivad õpetajad ja õpilased. Tuleb politseinik.

Politseinik: Mis juhtus?

Kuidas sul häbi pole, Poluhhin! Lepi kas või „kolmega“.

Isa: Viis kolme miinusega, või ma hakkan juba lehti välja rebima!

Kostab paberi kärinat. Lauluõpetaja kukub minestunult maha.

Politseinik (megafoni): Tee kohe lahti, Poluhhin! Või meil tuleb uks koos seinaga maha murda.

Direktor: Oi, pole vaja, alles me tegime remonti!

Paberi kärin. Joonistusõpetaja kukub minestunult maha.

Direktor: Hea küll! Oleme nõus! Anna päevik!

Isa litsub päeviku läbi uksealuse prao. Keemiaõpetaja paneb viie kolme miinusega ja litsub päeviku tagasi.

KOLMAS VAATUS

Õhtu. Ema tuleb töölt, isa koolist, Mihkel – ei tea kust.

Ema (isale): Kuidas koolis läks? Kuidas laboratoorne töö oli?

Mihkel: Kas sa vähemalt kolme lunisid välja? Isa naeratab kavalalt, ulatab päeviku.

Mihkel (avab päeviku, ei usu oma silmi): Viis! Ei või olla!

Ema (isale): No näed siis, oleksid võinud olla teadlane, mitte röövel.

Vene keelest tõlkinud Ilona Martson

KÄTLIN LOOB JA LEIUTAB

Suvevaheaja lõpus avati Tallinna Lastemuuseumis Kätlin Luhti näitus „Replay”. Türi koolitüdruk, kes nüüdseks on jõudnud abituuriumi, oli koos oma õdedega Hea Lapse aktiivne ja andekas kirjasaatja juba algklassidest alates. Soovitame kõigil minna Lastemuuseumi (Kotzebue 16) uudistama Kätlini väljapanekut, mis on avatud kuni 20. novembrini!

● **Kätlin, olid juba väikesest peast hea joonistaja, võitsid meie ajakirjaski rohkesti auhindu. Mis ajast hakkasid moekunstiga tegelema ja mis Sind selle poole juhatas?**

Kõige esimesed katsetused olid Barbie’de rõivad: kodustest dressidest kuni õhtukleitideni sai kõik ise tehtud. Järgmisena haarasin vanaema kapist siitsiriide, millest lõikasin kaks ruutu, lisasin õlapaelad ning saingi omale suvepluusi. Vahepeal jäi asi mõneks ajaks soiku. Eelmisel aastal otsustasin viimasel minutil võtta osa moekonkursist „Hippar-disainer-2010”. Moeshow’le tuli teha üks komplekt, kasutades vanu rõivaid. Olin just sattunud vaimustusse kilepakenditest ning kasutasin neid Alice kleidi valmistamisel. Edasi tekkis mõte teha juba kollektsioon ning nii võtsingi osa konkursist „MoeP.A.R.K 2011”.

● **Kuidas tulid mõttele kilepakendeid oma loomingus kasutada? Kust Sa kiletöödeks materjali hangid?**

Kogu kilepakendi kasutamise „hullus” sai alguse kööginurgas vedelavast pakendihunnikust. Mulle hakkasid meeldima pakendite värvid ja mustrid. Haarasin niidi-nõela ning hakkasin katsetama. Kilepakendeid koguvad mulle peamiselt ema ja vanaema. Ükskord kinkis mulle sõbranna aga sõbrapäevaks keefiripakendi, et ma saaksin midagi sellest teha.

● **Kas see on Su esimene näitus?**

Isikutööde mõttes oli see minu päris esimene näitus. Olen olnud mõne oma tööga väljas ka õpilastööde näitustel ning samuti loomestuudio näitustel. Kui käisin neljandas klassis, siis oli meil näitus koos Onu Raivoga. Välja olid pandud minu ning õdede Kristiina ja Aveliisi „Jutupliiatsis” võidetud Onu Raivo joonistused koos meie endi joonistustega. Põhiliselt võtsingi osa „Onu Raivo Jutupliiatsis” ning Hea Lapse joonistuskonkurssidest. Hetkel meenub mul esimesena Muinas-Julle konkurss, kus pidi joonistama tuleviku maailma. Käisin siis algkoolis ning joonistasin maailma, kus olid lasteraamatutest tuttavad tegelased nagu nt Naksitrallid, Sipsik jne. Autasustamisel sain esimest korda käia ka Pika Hermannini tornis.

Kätlin
õpetajaga

Kleit
kuklikottidest

Lõbus
tegelane

Efektset
sukk-
püksid

● **Näib, et Sul on väga hea kontakt oma õpetaja-juhendajaga?**

Suvel enne 5. klassi astumist käisin ühes laagris, kus Resa Tiitsmaa tegi vildist õmblemise töötuba. Ma olin suures vaimustuses ning salamisi lootsin, et võiksin teha selliseid asju kogu aeg. Sügisel alustaski Türi nukukunstnik Resa loomestuudio. Alguses pidi ta minuga kurja vaeva nägema, sest olin üsnagi häbelik laps ning kui mu suust õnnestus üks lause õhtu jooksul välja saada, siis oli hästi. Nüüd käin loomestuudios juba 7 aastat. Olen õppinud palju uut ja põnevat ning saanud osa paljustki põnevast.

Kui kedagi huvitab, siis minu koduka aadress on:

<http://teler.tv/kasutaja/k2tiinluht>

Küsitles ja pildistas Leelo Tungal

RIKASTAV LIIKUMINE

Maire Sirel, Eesti Südameliit

Iga loodusretk rikastab. Loodusest ei tule keegi kunagi tühjal tagasi. Üks käimisretk kas või oma teadatud lähiloodusesse võib pakkuda uut ja üllatavat ning sütitada huvi saada mõnest värskest „loodus-uudisest” veelgi rohkem teada. Kes tihti looduses käib, hakkab märkama ja tabama muutusi, leidma seoseid ja seaduspärasusi. Nii võib eneselegi ootamatult teha mõnegi **avastuse**. Näiteks märkas maailmakuulus eestlane **Karl Ernst von Baer** teravapilgulisena tihti looduses liikudes, et jõgedel on miskipärast üks kallas teisest alati kõrgem. Miks? – on mõtleva inimese küsimus! Selgitus sai tuntuks Baeri seadus-teooriana, mille järgi jõekallaste asümmeeria oleneb maakera rotatsioonist.

Avastusliikumine. Loodusretkest võib saada avastusliikumine, kui hakata esitama küsimusi ja otsida vastuseid. Kõige harilikum ja igapäevasem muutub põnevaks, kui küsida – **miks?** Tee enesega proovi – otsi oma käimistekonnal silma või kõrvaga välja üks „uudis” ja asu esitama küsimusi. Mitu küsimust kokku said ja milline neist sai kõige huvipakkuvam, et

asuda otsima vastuseid? Naljakas mõelda, et küsimusi võib tekitada isegi millegi puudumine. Näiteks vaikus kui helide puudumine. Miks sügiseses metsas linnud ei laula? Miks sügisel on metsas nii vaikne?

Millimallikad merevees – kes nad on? Tahan jagada oma tänavu-suvist suurimat loodusleidu ja üllatust. Kloogaranna madalas merevees kohtusin nimelt lugematu arvu millimallikatega. Esmapilgul näis, nagu liiguksid vees nelja õielehega läbipaistvad lilled, keda laine edasi-tagasi loksutas. **Ott Arder** küsib oma luuletuses „Millimallikas”: „Kes ta on? Ta pole kala ega ole ta ka taim. Meri on ta kasvuala, kuid ta laps pole maim.” Kas nad on loomad? Kas nad liiguvad edasi ka

ise või liigutab neid üksnes laine? Täpsem vaatlus kinnitas, et see ilus olend muudab oma kuplikujulise keha asendit ka ise omal lihasjõul, et liikuda oma-suguste poole.

Meriristist kirjanduse põhjal. Loodusraamatute abil saab mitme teadmise võrra rikkamaks. Millimallika eestikeelne teaduslik nimi on **meririst**, ladina keeles *Aurelia aurita*. Ta on **meduus**, kelle hõimkonna (**ainu-õõssed**) ja klassi (**karikloomad**) elu algas Maal vähemalt **500 miljonit aastat tagasi** kambriumi ajastul. Nimi „meririst” tuleneb neljast hobuseraua- või täisringikujulisest **sugunäärrest**, mis moodustavad ümber ta suuava ristikujulise kujundi. Suuava juurest ripuvad alla neli suurt suusagarat, mis kujult tuletavad meelde eesli kõrvu või lilleõit. Meduus ujub, suuava allapoole ja ta keha nimetuseks öeldakse **kummik**. Meduus liigub kummiku serval olevate lihaskiudude kokkutõmbumise mõjul, reaktiivliikumise põhimõttel, kummiku ülemine pool ees. Selle ürgajaloolise vee-looma keha on lihtsa ehitusega, koosnedes kahest rakukihist, mille vahelihiks on läbipaistev veerikas sültjas ollus. Emane meririst **muneb munad** ja hoiab neid suusagarates paiknevates haudetaskutes, kus neist saavad ujumisvõimelised järglased, kes seejärel kinnitavad end väikeste kombitsatega **polüüptide kujul** talve üleelamiseks sügavale merepõhja. Külmade tulek lõpetab aga eelmise põlvkonna elutsükli, kes olid suve lõpul läänetuulte mõjul tulnud meie randadesse paljunema. Aupaklik kummardus neile ürgloomadele! Soojal sügisel võib meie randa jõudnud millimallikat kohata veel novembriski.

STEVEN SPIELBERG JA PETER JACKSON
ESITLEVAD

A black and white photograph of three members of The Rolling Stones. They are wearing matching patterned suits and ties. The man in the foreground is looking slightly to the right, while the man behind him is looking forward. The third man is partially visible on the left edge of the frame.

HEADLAPS

The Rolling Stones

★ ÜKSSARVE SALADUS ★

TINTINI

SEIKLUSED
3D

PÕHINEB HERGÉ'1 RAAMATUL „TINTINI SEIKLUSED“

COLUMBIA PICTURES AND PARAMOUNT PICTURES PRESENT IN ASSOCIATION WITH HEMISPHERE MEDIA CAPITAL AN AMBLIN ENTERTAINMENT WINGNUT FILMS KENNEDY/MARSHALL PRODUCTION
A STEVEN SPIELBERG FILM "THE ADVENTURES OF TINTIN: THE SECRET OF THE UNICORN" JAMIE BEL ANDY SERKIS DANIEL CRAIG MUSIC BY JOHN WILLIAMS VISUAL EFFECTS BY WETA DIGITAL LTD.

SENIOR VISUAL
EFFECTS SUPERVISOR
JOE LETTERI

CO-PRODUCERS
CAROLYNNE CUNNINGHAM JASON MCGATLIN

EDITED BY
MICHAEL KAHN, A.C.E.
EXECUTIVE PRODUCERS
KEN KAMINS NICK RODWELL STEPHANE SPERRY

PRODUCED BY
STEVEN SPIELBERG PETER JACKSON KATHLEEN KENNEDY

BASED ON HERGÉ'S SCREENPLAY BY
STEVEN MOFFAT AND EDGAR WRIGHT & JOE CORNISH

nickelodeon
MOVIES

Soundtrack Album
on Sony Classical

KINODES 28. OKTOOBRIKST

DIRECTED BY
STEVEN SPIELBERG

SONY
PICTURES CLASSICAL

COLUMBIA
PICTURES

DIGITAL FILM

WWW.TINTIN.MOVIE.NET

OSAVNÄPP

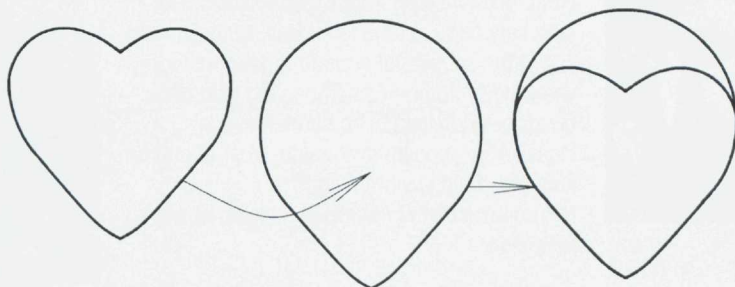

Tähtpäevadeks on tore teha sõpradele-sugulastele kingitusi. Hästi kena, kui valmistad ise ka dekoratiivse kingitasku, mille saad riputada akna või voodi kohale, uksele või koguni kuusele. Ega jõuludki ju enam kaugel ole.

Kingitasku võid teha viltriidest, fliisist või sametist. Huvitava tasku saad kokku panna kas ühte või ka mitut erinevat värvi südametest. Tagapõhi sellel taskul võib olla ka teistsuguse kujuga. Õmble tasku nii suur, et sinu üllatuskingitus sinna parajasti ära mahuks. Kaunistamiseks sobivad sinu enda tehtud lilled. Õpetasin sulle nende valmistamist 2010. aasta märtsikuu ja 2011. aasta oktoobrikuu Heas Lapses. Tasku teeb ainulaadseks ka tikand. Ja kindlasti on sul litreid ning pärleid, millega tasku pidulikumaks muuta. Jõuluajal sobib taskule kaunistuseks aplitseeritud lumeräitsakas või jännes, päkapikk, jõuluvana või lumememm. Ära unusta juurde panna nimekaardikest koos õnnesooviga! Head meisterdamist ja toremaid kingiideid!

DEKOTATIIVNE KINGITASKU

Lully Gustavson

MUSTKUNSTNIKUD PÄEVAVALGELE!

Mustkunstnik **Ande**

Pimedad sügispäevad on kätte jõudnud ning enam ei saa nii palju aega õues veeta. Ent ka nelja seina vahel võib toimuda paljugi põnevat – eriti, kui koos sinuga on samas ruumis mõni mustkunstnik. Õnneks on Eesti Mustkunstnike Liidus mitmeid mustkunstnike, kes aeg-ajalt ka avalikke etendusi annavad. Teemegi seekord nendega lühidalt tutvust. Hoia silm peal ka Eesti Mustkunstnike Liidu koduleheküljel www.mustkunst.ee, sest just sealt leiad kõige kiiremini infot tulevaste mustkunstietenduste kohta.

AIVAR MINUMETS

Aivar teeb trikke suurtele ja väikestele. Tema trikipagas on ääretult suur ning enamasti esitab ta trikke mõnusa huumoriga. Aeg-ajalt külastab Aivar Dr. Klouni programmi raames lastehaiglat, toomaks naeratust ka pisikeste patsientide näkku.

<http://mustkunst.ee/mustkunstnikud/aivar-minumets/>

CHARLEKAS

Charlekas tunneb ennast vabalt nii lähivaate-mustkunstis pealtvaatajaga üks-ühele tõtt vaadates kui ka suurel laval paarisajapedise publiku ees. Charlekas on Eesti üks ainulaadsemaid ja nõutumaid mustkunstnikke, mida tõestab ka see, et 2009. aastal valiti Charlekas Eesti parimaks lavamustkunstnikuks.

<http://charlekas.com/>

ERICH UDRAS

Eesti mustkunsti vanameister, kes on publikut hämmastanud juba üle 40 aasta. Enim on Erich tuntud oma rõngatrikide poolest, ent vähem legendaarne pole tema oskus märkamatult pealtvaatajatelt käekelli napsata. Ka juhulikus seltskonnas armastab Erich kelleltki mõnda eset laenata ning sellega midagi uskumatut korda saata. Näiteks ära kaotada ja pealtvaataja taskusse tagasi võluda.

<http://mustkunst.ee/mustkunstnikud/erich-udras/>

FRED-ERIK JOHANSON

Fred on Eesti mustkunstitaeva tõeline tuleviku-tegija. Mitte et ta praegu tegija ei oleks, vaid Fredi tase tõuseb hämmastavalt kiiresti. Kui juba see, mida ta täna laval teeb, on uskumatu, siis järgmisel päeval suudab ta teha midagi veel uskumatumat. Esinemas võib teda näha nii lasteetendustel kui ka suurte lavadel klassikalise manipulatsiooniga, kust ei puudu küünlad, tuvid ja vihmavarjud.

<http://mustkunst.ee/mustkunstnikud/fred-erik-johanson/>

KEVIN-CHRIS

Kevin armastab inimesi šokeerida – ja mitte ainult tavalisi pealtvaatajaid, vaid ka teisi mustkunstnikke. Nõelad, orad, hullusärgid – just nendega tunneb Kevin end kõige kodusemalt. 2009. aastal valiti Kevin Eesti Mustkunstnike Liidu gala show'1 üheks kahest „Noore tuleviku lootuse“ eripreemia laureaadiks.

<http://www.youtube.com/kevinchrisofficial>

MEELIS KUBO

Meelis leiab publikuga alati ühise keele. Olgu pealtvaatajateks lapsed, ärimehed või Jaapani pensionärid. Ja publik võtab pakutu alati soojalt vastu, hämmastades laval toimuvat maagiast või naljade üle naerda rökates. 2010. aastal valiti Meelis Eesti parimaks lähivaate mustkunstnikuks ning tänavu pärjati teda rahvusvahelisel mustkunstivõistlusel Abrakadabra lähivaate kategoorias 3. kohaga.

<http://meeliskubo.com/>

MIKK PÄRG

Mikk on kätt proovinud pea kõigi mustkunstižanride juures – alustades lähivaatest tänavatel kuni suurte lavashow'deni. Pidama on ta aga jäänud mentalismi juurde. See mustkunsti haru tegeleb näiteks mõtete lugemise, tuleviku nägemise ja psühholoogiaga ning on sobilik eelkõige veidi vanematele (alates 12 a.) pealtvaatajatele.

<http://mustkunst.ee/mustkunstnikud/mikk-parg/>

TAIMAR MÜLLER

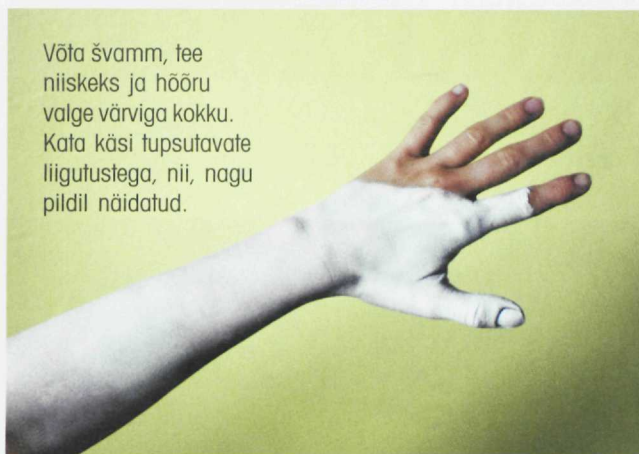
Taimar teeb trikke nii mustkunstilaval kui ka tantsupõrandal. Ja mõlemal juhul on toimuv ahhetama panev. Pärnu noormees, kellega võib kokku juhtuda igal pool Eestis. 2009. aastal valiti Taimar Eesti Mustkunstnike Liidu gala show'1 üheks kahest „Noore tuleviku lootuse“ eripreemia laureaadiks.

<http://mustkunst.ee/mustkunstnikud/taimar-muller/>

Enne maalima asumist valmista linnule silm. Selleks sobib igasugune käepärane, kumera kujuga materjal. Mina kasutasin silmana pärlit, millest on klamber läbi torgatud.

Võta švamm, tee niiskeks ja hõõru valge värviga kokku. Kata käsi tupsutavate liigutustega, nii, nagu pildil näidatud.

Võta pintsel ja must värv ning pintselda üle nimetissõrme ots.

Kasuta teiste sõrmede katmiseks pintslit ja erinevaid, erksaid värve

Proovi, millise silmaga papagoi parem välja näeb. Tundub, et ta on natuke segaduses...

Üks terase pilguga papagoi saigi valmis. Tema ei vaiki küll enne, kui viimanegi värvipiisk kraanikausist alla voolab!

Targa linnu käsi käib ikka hästi!

Järg on taas käemaalingute juures ning seekord muutub käsi rääkivaks papagoiks. Valisin just papagoi, kuna tegu on ilusa ja targa linnuga.

Paljudel papagoiliikidel on eredad värvi suled, mõned on lausa mitmevärvilised. Neile on iseloomulikud tugevad jalad, küünistega varbad ja kaardunud nokk.

Tihti arvatakse, et neid on võimalik isegi rääkima õpetada –

tegelikult tähendab see seda, et papagoid oskavad varem kuulnud järele korrata. Pikki arutlevaid vestlusi nendega kahjuks pidada ei saa.

Kui tahad linnule kaaslast maalida, otsi õpetus üles leheküljelt www.irisgrimm.net

Iris Müntel

Rohkem maalinguid ja ka teisi minu töid näed aadressilt www.irisgrimm.net

KOKKA ISE

Sandra Vungi retseptid ja pildid

On külmade hommikute ning kuumade supptide aeg. Ka magusad ja rammusad koogid sobivad hästi oktoobrisse. Siinses sööginurgas pakun teile nii suppi kui kooki. Mõnusat kokkamist.

Hapukapsasupp

Ma ei tea, kuidas teiega on, aga minul tuleb vahepeal suur hapukapsasupi-isu. Kuum ja hapukas supp, mis sobib eriti hästi ühte kargesse sügisõhtusse. Proovige järele, äkki mekib teilegi.

Vaja läheb:

- pool kilo hapukapsast
- kaks peotäit odrakruupe
- paar sibulat
- paar porgandit
- paar kõogivilljapuljongi kuubikut
- natuke purustatud/jahvatatud musta pipart
- kaks loorberilehte

Pruunista kergelt potipõhjas õli sees tükeldatud sibul. Lisa porganditükid ning kuumuta veel natuke. Lisa hapukapsas, loorberilehed ja loputatud kruubid ning vala peale nii palju vett, et kõik oleks kaetud ning jääks veel ülegi. Nii palju, kui vedelat suppi ise soovid. Kui supp on juba umbes pool tundi keenud, lisa puljongikuubikud ja must pipar ning keeda, kuni kruubid on pehmed. Kõrvale sobib rukkileib.

Purukook õunamoosiga

Üks maailma kõige lihtsamaid kooke, mille koostisosad on peaaegu alati kodus olemas. Õunamoosi asemel võid kasutada ka näiteks pohlamoosi või mõnda muud keedist. Ükskord lisasiin kooigi vahele ka natuke rosinaid, sobis samuti hästi.

Vaja läheb:

- 2 kruusi nisujahu
- 200g margariini
- mõni spl suhkrut
- näpuotsaga soola
- purk õunamoosi (pool liitrit)
- natuke kaneelipulbrit

Lõika margariin tükideks ning lisa nisujahu-suhkru-soola segule. Mudi segu näppudega, kuni järel on ühtlane puru. Kata ahjuvorm või plaat (soovitavalt väiksem) küpsetuspaberiga ning vala põhja üle poole purust ning vajuta kergelt puru põhja. Määri õunamoos ühtlaselt laiali ning lisa ülejäänud puru. Lõpus lisasiin kõige peale ka natuke kaneeli. Küpseta kooki ahjus 200°C juures umbes 30-40 minutit. Enne lahtilõikamist lase koogil natuke seista.

				tonn	tuntud neem Kaplinnast lõunas	Vello Salo	Eve	vulkaanist voolav magma		
				suss	Ungari-eesti sõnaraamat		aasta			
				6. noot		kaasa arvatud				
				õlipuu vili	riik Põhja-Euroopas	Ingrid Rüütel				
				Peep	lõhkeaine	makrell ehk ...	Uukkivi näitleja Isaac Asimov	reede	Steven Seagal	põgenema
					Karl					
pükste õmbleja	...hüpe spordiala					aar				
sekund										
sent	Ulla	Kas jah või ...?	Ayrton Senna	August Gailit	2. noot					
Diana	Madagaskari poolahv		ehk			Eesti väike saar				
lähimõõt			unistus							
roie			Ida Urbel							
Kaarin		hammaste "peenar" Rooma number 55		Ants Antson	Dolores					
Kes oli Mumuu?	edev poiss					rõngakujuline täht				
Herbert	gramm									
üksluine			Väike-Maarja		noot					

Ristsõna koostas Ilmar Trull

Vastus saada toimetusse! Parimatele lahendajatele auhinnaks „Lammas Shaun“!

MÕISTATA

PISIKE OKTOBRIIN

#31
09.2011

Lembitu mõistatus

Igal sügisel armastas Tuudor pühendada ühe tunni sellele, et rääkida oma suvistest matkadest ja seiklustest. Nii ka seekord - ja rääkida oli palju, õpetaja külastas suvel nimelt Aafrikat.

Ühel õhtul oma telgi ees istudes ja päikese-loomajangut imetledes kujutas ta ette, kuidas teda ründab kari näljaseid lõvisid.

Tuudor oli lõvidest oluliselt nõrgem, ent ometi õnnestus tal ima ühegi kriimuta pääseda. Kuidas see võimalik on?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduse on Sibülle tahvile kirjutanud. Vastuseks on numbri nimes olev tähtede arv. Sõnas "ü-k-s" on ju kolm tähte, sõnas "k-a-k-s" neli ja nii edasi.

1=3	6=4
2=4	7=6
3=4	8=7
4=4	9=6
5=4	10=5
	11=8
	12=9

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.MaagilineMaailm.net

Mõistatuse koostas Ande

CB

1. Koolialmanahhi Tootsi Taskud antakse välja

- a) Palamusel
- b) Tootsis
- c) Kambjas

CB

2. Petseris õpetatakse eesti keelt

- a) humanitaargümnaasiumis
- b) lingvistilises gümnaasiumis
- c) reaalgümnaasiumis

CB

3. Lauku kutsuti vanasti

- a) vesikanaks
- b) nõgikikkaks
- c) tuuletallajaks

CB

4. Mõned teadlased nimetavad illusioone kõrvalekalleteks

- a) kodukeemiast
- b) kõõgifuüisikast
- c) keldrigeograafiast

CB

5. Kätlin Luht kasutab oma moekunstis

- a) kübaravilli
- b) jõuluehteid
- c) kilepakendeid

CB

6. Peugeot' embleemil ilutseb

- a) lõvi
- b) põder
- c) karu

CB

7. Mõne aasta eest avastatud lihasööja taim *Nepenthes attenboroughi* sai oma nime

- a) Ameerika lihaärimehe järgi
- b) Filipiinide teadlase järgi
- c) Inglise ajakirjaniku järgi

CB

8. Studioalbumeid on The Rolling Stones välja andnud

- a) 12
- b) 22
- c) 120

Õiged vastused leiad sedasama ajakirjanumbrist tähelepanelikult lugedes! Nende vahel, kes saavad õiged vastused toimetusse enne 5. novembrit 2011, loosime välja LAHEDAID RAAMATUID!

Rahumäe Põhikooli kunstiõpilaste näitusest

Kogus ja paetiseeris **Jüri Paet**

VEIDI VÄRSKEID PAETISME

Kõrgkool annab algharituset.
**Mida jämedam säär, seda rohkem
raha teie sukasäärde mahub.**
Tähtis pole võit, vaid olümpiale sõit.
**Inimesed ei ela üksnes leivast,
vaid ka leivaisast.**

Esimene vasikas ja armastus
lähevad enamasti aia taha.
Jalgpallimängus käib pall käest kätte.
Kultuur nõuab mitte ohvreid, vaid raha.
**Eesti sportlased suurvõistlustel:
„Tuli, nägi, katkestas.”**
Sipelgas töötab nagu hobune.
Rikastel villad, vaestel villand.

ARMEENALJAD

Ärge määrige konsepti minu sõnadega.
Õelge talle, et ta mängib tulega, see tähendab minuga.
Arstid väidavad, et kuuma veega pesemine on kahjulik.
Mispärast? Sellepärast, et sooja vett ei ole.
**Ennemini oleksid võinud tualetti unustada paberi
kui kuulipilduja.**
Sõdurile on päevas ette nähtud 20 grammi rasva:
15 grammi hommikul ja 15 grammi õhtul.
**Sõdur Tamm, miks sa solvad minu halle juukseid?
Ise magad sellel taburetil ja ütled, et see pole minu oma.**
Mis sa vaikid nagu kala vee all?
**Tütarlapsed seisavad tänaval poolpaljalt. Õues on
15 kraadi sooja, aga nemad seisavad.**
Paari minuti pärast näitan teile gravitatsiooniseadust.
**Kursant, teie vorm näeb välja selline, nagu oleks
lehm seda keelega triikinud.**
Sõdur peab alluma ohvitserile pimedada instinktiga.

NAERU-USS

- Miks koera nina on alati märg ja külm?
Sellepärast, et tal pole oma taskurätikut.
- Kes käib kõikjal koeranahkses kasukas?
Koer.
- Miks inimesed peavad koeri?
Selleks, et ei peaks ise hammustama neid tüüpe, kes neile ei meeldi.
- Miks koer saba liputab?
Saba ju koera ei liputa!
- Mida teeb koer kolmel jalal seistes?
Hoiab neljandat jalga üleval.
- Miks kirbuema on kurb?
Sellepärast, et kõik ta lapsed kolisid oma isikliku koera peale.
- Millal on parim aeg õunte korjamiseks?
Siis, kui aedniku koer on toas.

Elisabete Kloos Peigulinnä Gümnaasiumist

- Mitu õuna kasvab puu otsas?
Kõik õunad kasvavad puu otsas.
- Milleks on Šveitsi juustu sees suured augud?
Selleks, et saaks vaadata, kas võileivale on võid määritud.
- Kes võib minna vabalt lõvipuuri ja seal rahulikult pikutada?
Lõvi ise.

*

„Juku, palun vii see kiri kiiresti postkasti!”
„Ema, aga väljas on ju koerailm! Hea peremees ei aja koeragi välja...”
„No ära siis koera kaasa võta!”

*

„Juku, mille järgi sa võid öelda, et maakera on ümmargune?”
„Aga, õpetaja, millal ma seda öelnud olen?”

*

„Juku, kui ma ei eksi, siis on su kodukirjand kirja pandud su vanema venna käekirjaga?”
„Mis selles imelikku on, õpetaja? Ma laenasin vennalt pastakat.”

*

„Juku, missuguseid vee olekuid sa oskad nimetada?”
küsib õpetaja.
„Vesi, jää ja limonaad!”

*

„Kas see vastab tõe, Juku, et sa loobusid viiulitundidest?”
„Jah, enam ma sinna ei lähe!”
„Aga miks siis?”
„Selgus, et viiul pole üldse puhkpill!”

*

Juku tõstab käe ja palub tunnist välja.
„Kuhu sa siis kipud, Juku?” küsib õpetaja.
„WC-sse.”
„Aga miks sa seal vahetunni ajal ära ei käinud?”
„Ega ma loll ole!”

SAARLANNA DEPOOS

Nimi: Renate Soosalu
Vanus: 15
Elukoht: Kuressaare
Kool: Saaremaa
Ühiskümnasium

Ajasin juttu andeka noore moekunstniku Renate Soosaluga, kes on ise moodi teinud juba 5 aastat. Renate osales moevõistlusel Moedepoo, kust ma ta ka leidsin. Seal sai ta eripremia kõige terviklikuma kollektsiooni eest, mille oli valmistanud katteroolist. Ning inspiratsiooni sai ta oma ema käest, kes hakkas kevadel põllutöid tegema.

Veel suunas ta mõtteid Buratino-loo tegelane Pierrot, kellelt sai Renate inspiratsiooni meigi tegemiseks. "Vaatasin pilte ja hakkasin joonistama!" ütles Renate.

Lisaks moeloomisele mängib Renate veel viiulit ja klaverit ning samuti tegeleb ta ka laulmisega.

Oma kollektsiooni tegi ta algul kooli moeshow jaoks, sealt aga pääses edasi maakondlikule võistlusele.

Viimaks soovitas ta sõber Taavi talle Moedepoo võistlust, kust siis Renate osa võttis ning ka edasi lõppvoorudesse pääses.

Mood tähendab Renatele eelkõige seda, et ta on ise midagi loonud ja teostanud. Mood on midagi, mida inimene on ise loonud, sõnad "stiil" ja "mood"

on hoopis erineva tähendusega.

Kunagi tahab Renate minna välismaale ülikooli moodi

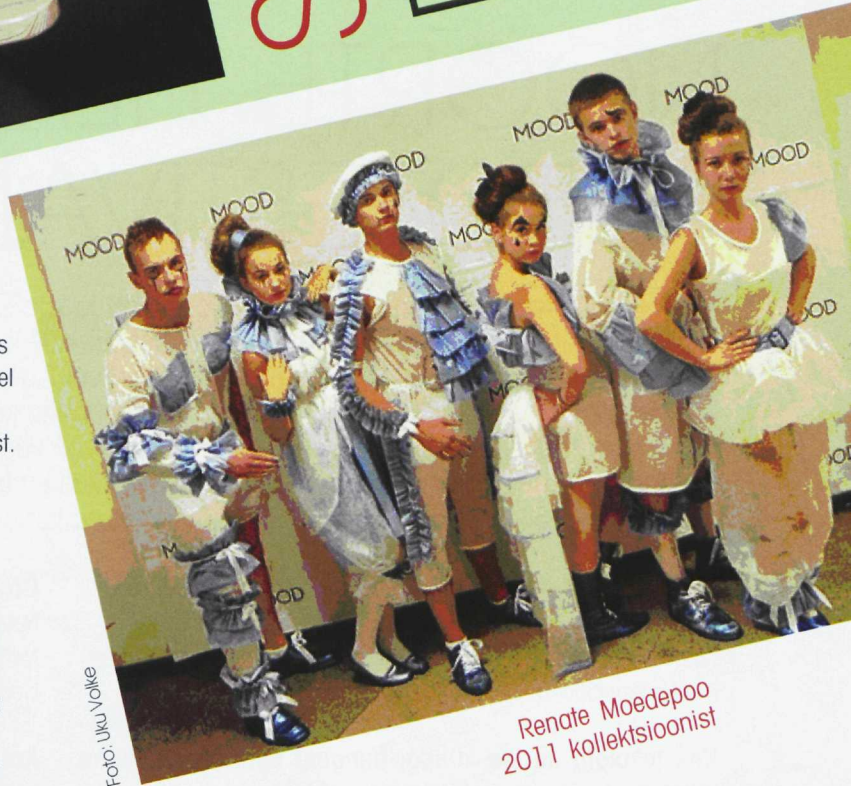
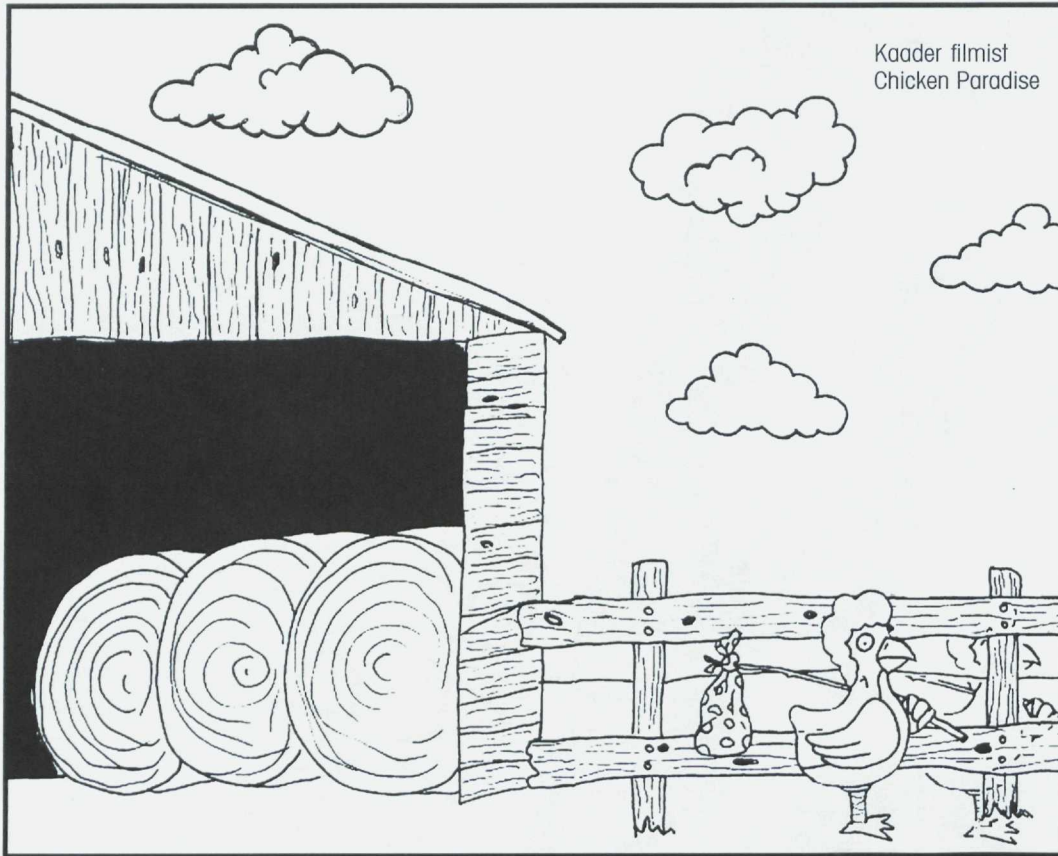

Foto: Uku Valko

Renate Moedepoo
2011 kollektsioonist

õppima ning avada oma butiigid nii siin- kui ka sealpool piire..
Renate ütleb lõpetuseks: „Usaldage oma südamehäält ja tehke seda, mis teile tõsiselt meeldib. Muidugi kuulake ka oma vanemaid, kuid peamine on siiski endale sobiv ala leida.“
Renatet küsitles Anna-Maria Ulma

NOORTE FILMI-JA FOTOFESTIVALIST H2T

11. – 18. septembrini toimus Tallinnas noorte filmi-ja fotofestival H2T. Festival oli eriline, sest seal näidati alles filmi- ja fotomaastiku uustulnukate loomingut. Filme sai festivalil vaadata päris mitmest erinevast valdkonnast. Olid olemas nii õppefilmid kui ka filmid, mis rääkisid lihtsalt armastusest. Veel sai näha ka huvitavaid seeriaid piltidest, millel oli samuti väga sügav tähendus. Festival ise oli väga hariv ja põnev kogemus! Loodame, et mingi osa näidatud filme jõuab tulevikus ka laiemale vaatajaskonnani. Seal festivalil olles sain ka väikese intervjuu peakorraldaja **Katrin Kuusikuga**.

Mis teile endale selle festivali korraldamise juures kõige enam motivatsiooni pakub?

Kõige enam mulle meeldib see, et saan suhelda noortega. Ja kõik need noortetööd, mis tulevad... see kõik ongi see tore pool.

Kas te olete ka ise kunagi mingeid filmistsenaariume kirjutanud või sarnastel konkurssidel osalenud?

Kuna olen lõpetanud režiieriala, siis olen neid koolitöödena teinud küll. Ja eks mul praegugi paar ideed juba tiksus peas, aga need vajavad veel aega ja las nad küpsevad veel. Praegu üritan aga korraldada nii, et võimalikult palju Eesti lapsi ja noori saaksid filmindusega tegeleda.

On teil konkursil ka endal mõni lemmikfilm tekkinud?

Neid on mitmeid, ma ei oskaks öelda, et mul oleks üks lemmik. Neid on tõepoolest mitu ja nad kõik meeldivad mingi eri nurga alt. Noored on andnud meile töid mitmetest valdkondadest.

Katrin lisab lõpetuseks...

Noored, tehke filme! Ja ärge kartke võtta ühendust näiteks Nuku-filmi noortestuudioga. Me üritame teid alati võimalikult palju aidata ja vahel võime ka nõu anda. Ärge kartke midagi küsida, rumalaid küsimusi pole olemas. Kui on küsimusi, siis võtke aga ühendust!

Küsitles Anna-Maria Uulma

Teatrietendusi võib minna küll teatrimajja vaatama, aga teater võib tulla ka sinu juurde kooli lugusid jutustama. Üht sellist jutustabki Banaanikala Projektiteater, peaosas näitleja ja lavastaja **Allan Kress**, keda saadab pianist **Indrek Tamm**.

BANAANIKALAGA KULDKALAKESELE KÜLLA

Kuidas Sul, Allan, tekis mõte tuua just lasteni Puškini värnid ja Kuldkalakese lugu?

Tahtsin, et mul oleks oma lastelavastus, millega kaasneks ringisõitva teatri väärtustamine. Aastaid tagasi alustasin umbes sama tundega Rahvusvahelise Teatriteatralise Festivali Banaanikala korraldamist.

Kuna Puškiniil on mitmeid värssmuinasjutte, oli Kuldkalakese lugu esimene valik. Mulle meenus enda kooliaeg, kus ilmselt oleks õppimishuvi olnud suurem, kui õppekavad olnuksid omavahel seotud: näiteks kui ajalootunnis räägitakse musketäridest ja kardinal Richelieust, siis kirjanduse tunnis käsitletakse kirjanik Alexander Dumas' loomingut, kunstiteaduses on teemaks Prantsuse kuninga Louis XIII sõdurid, keemiates tunnis aga õpitakse püssirohtu tundma... Umbes nii mu mõte liikus. Kuna Puškin on romantismi-aja kirjanik, siis leppisime pianist Indrek Tammega kokku, et muusikaline kujundus põhineb samuti romantikust heliloojal ning valisime Frederic Chopini. Loodan, et etendusest jääb meelde, kes oli Puškin, millal ta elas, mis on romantism. Peamine, et lastel tekiks huvi ka teisi Puškini muinasjutte tundma õppida.

On see Sinu projektiteatri esimene etendus, kus lähed ise koolidesse-lasteaedadesse kohale?

Banaanikala Projektiteatrile on esimene, kuid lastele olen mänginud juba umbes 10 aastat. Kunagi sai Päästeamehi tellimusel teiste näitlejatega välja mõeldud lugu, kus metsas elavad sõbrad Jänes, Sipelgas ja Kobras ning neile teeb hirmu kuuludus, et metsa on asunud elama Üksüskaks. Keegi pole teda näinud ega tea, kas ta on halb või hea. Kui aga sõbrad hätta satuvad, siis 112 numbrile helistades

saavad nad abi. Selline õpetlik muusikaline lugu. Usun, et lastele jäi eluks ajaks meelde telefoninumber, kuhu ohu või õnnetuse puhul helistada.

Üks viimaseid lugusid, mille tellisime, oli just teemal, et vanematel on kogu aeg nii palju tegemist, et neil lihtsalt pole aega oma lapsele õhtuti muinasjutte lugeda. Ega siis muinasjuttudel jäägi muud üle kui öösel – millal siis veel? – raamatust välja tulla ja end ise jutustada. Selle idee kirjutas pealkirja „Ilusa lõpuga lugu“ all näidendiks Marius Lätte ja võimalik, et see lugu tuleb lavale juba detsembris.

„Kuldkalakeses“ oled ise mitmes rollis. Kes sind aitavad – nukud, kostüümid?

Kostüümide puhul olen palunud kunstnikku Janat, et need oleksid meelde jäävad ja ajastutruud. Aga millised „abilised“ täpselt on... las jääda etenduseni saladuseks.

Kui Sinul oleks võimalus paluda kuldkalakeselt midagi, siis mis see oleks?

Lapsena mõtlesin mitmel korral: „No miks ometi nad ei tule selle peale, et soovida endale lõpmatu arva soove!“

Allan, kas Banaanikala on päriselt olemas?

Muidugi on. Vaadake enda sisse. Aga rõõmsalt! Ja MTÜ Banaanikala saab detsembris 10 aastaseks. Kes aga soovib Kuldkalakese looga lähemalt tutvuda, võib uurida Banaanikala Projektiteatri kodulehekülge www.banaanikala.ee

Küsitles Kristina Kruuse

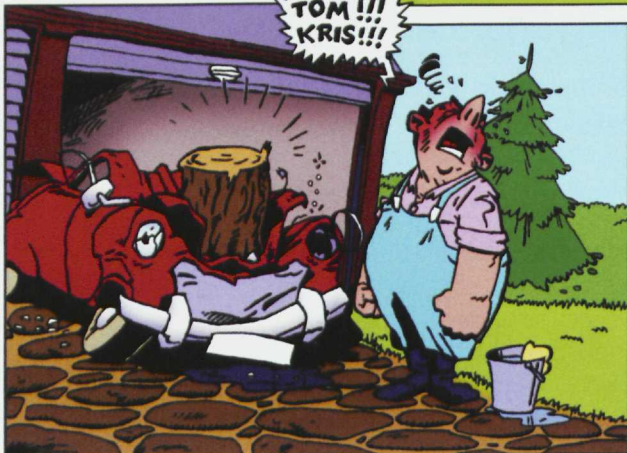
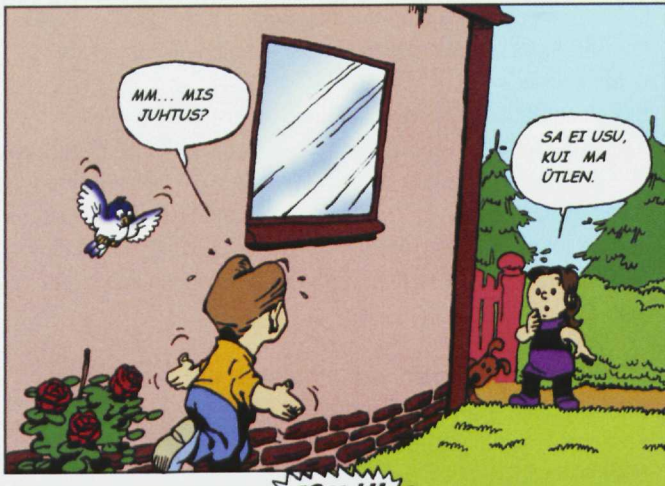
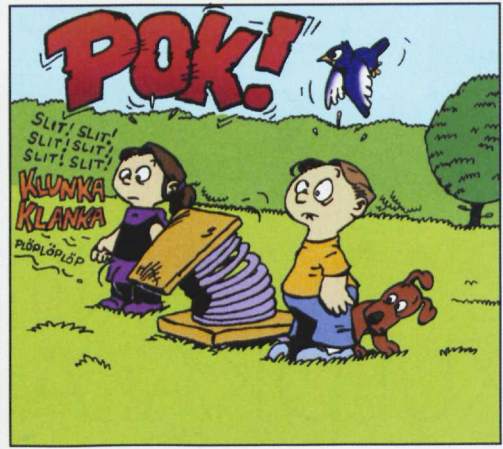
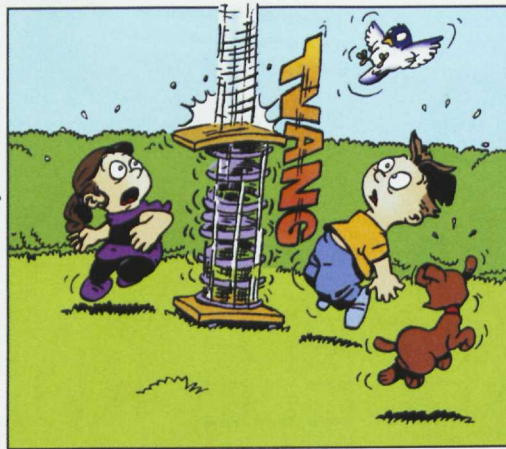

KRIS & TOMMI

by Thomas Scheeleke 2011

MIIS SIIS SIIN TOIMUB? MIDA LAPSED AIAS TEEVAD? VAATAME ...

KUI LÄHEKS ÕIGE SEIKLEMA?

Oktoobrikuu lõpul, kui kõigil suurtel ja väikestel on eestikeelne „Karupoeg Puhh” vaadatud, vallutab kinod üks eriti suur seiklusfilm, mis kannab nime „Tintini seiklused: Üks sarve saladus”. Põnevat ja tempokat lugu lubab oodata juba see, et filmi tegijaks on kõigi Indiana Jonesi lugude lavastaja Steven Spielberg, kellele andis nõu ja jõuga abi „Sõrmuste isanda” saaga tegija Peter Jackson. Kui selle looga läheb kõik hästi ja film leiab endale üle maailma kuhjaga vaatajaid, siis teise osa peaks väntama Jackson ja kolmanda osa, mis meestel ka juba plaanis, peaksid nad tegema üheskoos.

Aga kes on see Tintin, kes nägi esmalt ilmavalgust Belgias, Georges Remi’ loodud koomiksi- raamatutes? See on üks ütlemata uudishimulik noor reporter, poisike, kelle eluteele satuvad pidevalt otsekui iseenesest kaelamurdvad seiklused, millest ta peab siis oma taibukuse, oma kalli koera ja oma parima sõbra, pahura kapten Haddocki abil välja rabelema. Selles loos kohtub ta kaptenit esmakordselt, kui nad satuvad niidi-otsale, mis peaks juhutama hulljulged seiklejad kadunud legendaarse purjelaevani, mis kannab nime „Üks sarv”, ning – mis veelgi olulisem – sellel asuva aardeni. Loomulikult ei saa teekond olema kerge, eriti kui arvestada, et samast

asjast on väga huvitatud üks võimukas kurikael, vana piraat Red Rackham. Rohkem ei tahakski siinkohal filmist midagi ära rääkida, sest siis on rohkem, mida kinosaalis istudes avastada. Nii palju ainult ütlen, et film on eesti keeles ning valitud kinodes saab seda näha 3D-formaadis, nii et vaataja kistakse otse sinna peadpöörivate seikluste keskele. Kohtumiserni kinos!

Kinokuju

KUI HÄID MÕTTEID JÄTKUB, PEAB TEGUTSEMA!

Zlata Skubi

Vahel ikka käib nii mõnegi inimese peast läbi mõte, et võiks nüüd midagi teha. Tuleb see lihtsalt suvalisel päeval tänaval kõndides või sõbraga maast ja ilmast rääkides, sellel pole erilist vahet. Oluline on seda hetkemeeleolu ära tabada, ohjad enda kätte võtta ja tegutseda.

Aktiivne olla on äge. Endalgi on mitu tegusat tuttavat, kelle eeskujuna on kaasakiskuv, olgu nad kas vabatahtlikud kusagil ühendustes või niisama ideedest pakatavad toredad inimesed. Kui tegutsemispisik on kedagi nakatanud, siis on „haigel” õnneks väga palju võimalusi oma aktiivsust rakendada. Võimalusi on

palju ja väga tihti on nad täiesti tasuta!

Oletagem, et kellegi sõprade seas on suuri **looma-armastajaid**, kellel mingil kurval põhjusel pole võimalik koera või kassi pidada. Soov on suur, aga võimalust ei ole. See probleem on lahendatav, kui selline sõber viia varjupaika, kus on mitmeid suhtlemisnäljas koerikasse, kes ainult seda ootavadki, et keegi nendega mängiks ja tegeleks. Varjupaikades töötavad enamasti väga sõbralikud inimesed, kes võtavad hea meelega külalisi vastu.

See oli vaid piisk meres neile, kes tahavad murda halli kool-kodu rutiini.

Mittetulundusühingud tegelevad sageli neis valdkondades, mis on ärihaide huviorbiidist välja jäänud. Küll aga ei tähenda see, et nad tegutsevad tühja. MTÜd on täitnud laia ala alates robotikahuviliste kokkutsumisest kuni tervislike eluviiside levitamiseni välja. Kui hakkab mõni sobiv ühendus kusagilt silma, pole vaja karta kontakti võtta. Küsige otse, kuidas saab liituda. Pigem rõõmustab MTÜde kontaktisikuid asjast huvitatud inimeste osavõtt ning küsija peale imelikult ei vaadata.

Veel üks tore võimalus maru-aktiivsetele noortele on **ise mõni projekt kirjutada**. Just nimelt, alustada oma teemaga ise. See võib tunduda küll eriti jubeda ja müstilise ettevõtmisena, võib-olla tekibki kohe käega löömise refleks, aga stopp! Kui sul ja su sõpradel on mingi geniaalne idee, mis võiks midagi paremaks muuta, siis ärge matke seda kohe pärast esimest väikest tagasilööki maha sildiga „võimatud unistused”. Uurida-puurida saab näiteks lehte www.euroopa.noored.ee, kus on üpris arusaadavalt ja innustavalt kirjas, kuidas oma projekte ellu rakendada.

Rõhutan veel kord, et **aktiivne olla on äge!** See annab tõesti juurde tohutult palju elukogemusi, mida koolis ammugi ei õpetata. Minu enda sõbrad, kes on projektidest osa võtnud, on ise muutunud avatumateks, julgemateks ja laiema silmaringi ning tutvuskonnaga inimesteks. Aktiivsus ei võta tükki küljest, vaid pigem rikastab heade omadustega. Noored, tegutsege! Te ei kahetse.

Tilluke *Dracula* pole mingi vereimeja

Loodusteadlased on erilised inimesed, kelle pilgu eest ei jää ka kõige pisemad loomad ja kõige kahvatumad taimelibled varjule. Võiks arvata, et meie planeedil pole enam ainsatki avastamata looma ja nimeta taime, aga võta näpust: ikka ja jälle ilmub välja mõni enneolematu elukas, kellele pole veel inimese poolt nimegi antud. Üks sellistest on väike, 1,7 sentimeetri pikkune kalake, kes sai endale ilusa kõlava eesnime – *Danionella*, kuid ta perekonnanimi kõlab kõhedalt: *dracula*.

Õnneks kalad raamatuid ei loe ega vaata vist isegi telerit, seepärast pole *Danionella dracula* aimugi, et inglasest loodusteadlased panid talle vampiiri nime.

Kalakesed toodi Londoni Loodusloomuuseumi Birmast, Man-aungi väinast, ning neid peeti algul sebrakaladeks. Aga kui kalakesed hakkasid paari aastase akvaariumipõlve järel suurema, avastas teadlane Ralf Britz oma suureks üllatuseks, et kalasuudest vaatasid vastu kihvad.

Kalu lähemalt uurides märgati, et isasloomad näitasid üksteisele küll neid kihvu suid laiali ajades üsnagi ähvardavalt, kuid vigastusi nad üksteisele ei tekitanud. Kaladele tehtud DNA-uuringu põhjal arvavad teadlased, et *Danionella dracula* on 50 miljonit aastat tagasi elanud ja arengu jooksul mutanteerunud kalade järglane.

Vaadata saab:

<http://www.youtube.com/watch?v=Eb7ndUQ6PeY>

Lihasööja sai looduseuurija nime

Sir David Frederic Attenborough´ kohta on arvatud, et ta on läbi aegade kõige rohkem ringi rännanud mees kogu maailmas: 50 aastat loodusfilme teinud Briti ajakirjanik on üks tuntuimadest dokumentaalsete linasteoste loojatest. Paar aastat tagasi sai Sir David endale nimekaimu:

Nepenthes attenboroughi nime kannab lihasööja taim, mille (või kelle?) avastasid inglased looduseuurijad Filipiinide mägismaalt. Seni tuntud loomtoidulistest

taimedest on taim suurim ning kavalaim: oma lehtedest moodustunud lõksu abil püüab ta lisaks putukatele ka linde, nahkhiiri ja isegi rotte. Sir Attenborough ütles end sellest olevat meelitatud: vaevalt, et 1926 sündinud loodusemees ka ise taimetoitlane on.

Matsakas psühh

Indoneesias, Amboni saare rannavetest avastatud **konnkala** näeb välja nagu mõne kunstniku fantaasia vili: ta on üleni kaetud pruunide, virsikuvärviliste ja valgete triipudega, nii et esmapilgul võiks arvata, et keegi on ookeanipõhja kaotanud kena pearätiku. Kuid sellel „rätikul“ on lapik nägu, suur suu ning väikesed valvsad silmad, mis vaatavad ettepoole nagu inimestel. Keha mõlemal küljel asetsevad jalgu meenutavad uimed. Uimedega tõukavad konnkalad end merepõhjust üles ning liiguvad edasi, paisates lõpusepiludest välja veejugasid. Uus konnkalaliik sai nimeks ***Histiophryne psychedelica***.

Teadlased arvavad, et oma „psühhi“ välimuse sai rusika-suurune, matsakas *psychedelica* selleks, et tal oleks end kergem korallide vahel varjata. Pealegi edastavad erksad triibud vaenlastele sõnumi: ettevaatust, mürgine!

THE ROLLING STONES 2

Vello Salumets

The Rolling Stones oli jõudnud oma järgmisesse etappi – uimastite maailma. Seda tõestasid ka edaspidised Briti TOP 10 hulka jõudnud ja nüüdseks juba klassikaks saanud hitid nagu "19th Nervous Breakdown" ja "Have You Seen Your Mother, Baby, Standing in the Shadow?"

1966. aastal otsustasid rollingud vastata biitlite tollastele kompleksalbumitele ja nii nägi ilmavalgust omaloomingulistel paladel põhinev LP „**Aftermath**”, millelt üheks omapärasemaks hitiks sai „Paint It Black”, kus Brian Jones kasutas George Harrisoni eeskujul eksootilist india rahvuspilli sitarit. Sama rida jätkasid rollingud ka järgmisel aastal, kui ilmus nende järjekordne LP „**Between the Buttons**”.

1967. aasta algul arreteeris politsei narkootikumide omandamises süüdistatuna Mick Jaggeri ja Keith Richardsi ning mõne aja pärast ka Brian Jonesi. Kõigile määrati kolmekuuline vangistus ja kõik kolm istusid kuulsal hipiliikumise kõrgeastal ehk siis „armastuse suvel” järevalve all. Pärast vabanemist sõitis Mick Jagger koos biitlitega Indiasse, et kohtuda sealse

usuguru Maharishi Mahesh Yogiga. Järgides biitlite LP-d „Sgt. Pepper’s Lonely Heart Club”, otsustasid rollingud turule paisata samalaadse psühheedelse albumi „**Their Satanic Majesties Request**”. Publiku reaktsioon oli vähem kui leige ja lühikeseks jäi ka Rolling Stonesi armumine sedalaadi muusikasse. Aasta hiljem otsustati loobuda mänedžer Andrew Loog Oldhami teenetest ja palgata tema asemele kaval hai Allen Klein. See muutus ühtis bändimeeste plaaniga jätkata edaspidi vaid puhta rokkmuusikaga. Seda tõestas Stonesi järgmine jõuline, samas üsna õelutsev rokk싱el „Jumpin’ Jack Flash”, mis ronis 1968. aastal edetabelis 3. kohale.

Sama tendentsi võis kohata ka rollingute järgmisel albumil „**Beggars’ Banquet**”. Plaat ootas avaldamist viis kuud, sest kriitikute osa arvates oli üsna poleemiline grafitid täistopitud albumi ümbris, teine osa aga kiitis rollingute plaati taevani. Sellest albumist sai Brian Jonesi luigelaul: uimastite pruukimise tõttu oli ta sunnitud bändist lahkuma ja leiti uppununa oma maja välibasseinist. Brian Jonesi asemel võttis kitarrimängija koha sisse Mick Taylor. Bänd seisis taas uue ajastu ees.

Taylori tulekuga muutus veidi ka rollingute muusika. Seda on märgata nende 1969. aasta lõpus ilmunud LP-l „**Let It Bleed**”. Pärast kolmeaastast pausi korraldati uus USA-turnee, mida aga varjutas esinemine Altamont Speedway vabaõhukontserdil. Stones oli palganud kontserdi turvameesteks tsiklijõugu „Põrgu Inglid” liikmed, kellele lubati tasuks prii õlut. „Inglite” ja publiku vahel tekkis mäss ja asi päädis sellega, et rollingud jätsid kontserdi pooleli.

Seitsmekümnendad olid rollingute jaoks üsna segane aeg. Mick Jagger hakkas esinema filmides, Keith Richard aga tegema koostööd kantriroki pioneeri Gram Parsoniga. Vahetevahel saadi küll kokku ja avaldati paar albumit, kuid erilist edu need ei saavutanud. Lisaks hakkas bänd lagunema: Jagger keskendus oma kuulsusele ja bossiks olemisele, Richards aga sukeldus taas uimastimaailma.

Pärast paari 70ndate keskel ilmunud plaati lahkus bändist Mick Taylor ja uueks soolokitarristiksi valiti mitme kandidaadi seast endise ansambli The Faces asutaja **Ron Wood** (1947). Esialgu ei muutunud midagi, sest peaaegu kõik bändiliikmed hakkasid tegelema sooloprojektidega. Keith Richard aga paigutati heroini omandamise tõttu 1977. aastal lausa trellide taha. Vaatamata kõigele ei andnud „Veerevad kivid” veel alla. 1978 ilmus müügile album „**Some Girl**”, mis sisaldas uue näoga rollingute muusikat – punki, *new-wave*’i ja isegi diskot. Tulemuseks oli esikoht edetabelis, mis taastas bändi imago.

1981 nägi ilma valgest Rolling Stonesi uus üllitis „**Tattoo You**”, mille võtsid nii kriitikud kui publik soojalt vastu ja album püsis 9 nädalat edetabeli tipus. „Tattoo You’st” sai nende viimane edukas album. Kuigi bänd jätkas 80ndatel-90ndatel väljamüüdud staadionidel kontserte, ei läinud uued plaadid enam müügiks. Ehk oli üheks põhjuseks kõigile teada Jaggeri ja Richardsi omavaheline vastasseis. Jagger soovis järgida kaasaegset trendi, Richard aga jääda truuks roki juurtele. Tulemuseks olid läbikukkunud albumid ja sooloprojektide vorpimine. Seda kuni aastani 1989, mil Jagger ja Richard otsustasid taas koostööd hakata tegema ja nii valmis Rolling Stonesi album „**Steel Wheels**”. Plaat sai kriitikutelt hea vastuvõtu ja üli-võimsaks kujunes plaadi promo-turnee. Kokku teeniti suur hunnik dollareid ja löödi mitmeid kassarekordeid.

Siis aga sai bassimängijal Bill Wymanil isu täis ja ta otsustas bändist lahkuda ning kirjutada mälestusraamat „Stone Alone”. Wymani asemele ei võetudki kindlat meest, vaid kasutati erinevaid bassiste. „Kivid” olid taas veerema hakanud. 1994 ilmus album „**Voodoo Lounge**”, mille eest määrati Rolling Stonesile esimene Grammy preemia kui aasta parimale *rock*-albumile. Uusi plaate ilmus edaspidi veelgi, kuid nende löplikuks lihviks jäi aega väheseks, sest The Rolling Stonesist oli kujunenud üks maailma võimsaim staadionibänd. Seda võisid 8. augustil 1998. aastal kogeda ka kümned tuhanded eestlased, kes viibisid

Tallinna Lauluväljakul Rolling Stonesi kontserdil.

Rollingud on oma tegutsemisaja jooksul välja andnud **22 stuudioalbumit** ja **8 kontsertalbumit**, mida on müüdud maailmas **üle 200 miljoni eksemplari**. 1989. aastal pääseti Rock’n’Rolli Kuulsuste Halli ja 2004. aastal hinnati The Rolling Stones 100 kõigi aegade suurima artisti nimekirjas 4. koha vääriliseks.

Olgu Stones-jutu lõpetuseks bändiliikmete alles hiljuti öeldud üsna vaimukad vastused ühe ajakirja toimetaja küsimusele, mis saab edasi.

Mick Jagger: „Me lõpetame tegevuse kas aastal 2025 või siis igal juhul enne järgmist jääaega. Mina paneks küll edasi, aga kardan, et Keithi veri on juba liiga lahjaks jäänud. Alati, kui me koos kuhugi läheme, ilmub välja politsei ja teeb mulle protokoll, kuna laipa pidavat transportima kirstus. Mis puutub rütmikitarrist Ronnie Woodi, siis on tema kokkukuivanud maks kõigest tablettisuuruseks kahanenud. „Mul oli hiljuti taas närvivapustus,” rääkis ta Kensingtonis esinedes. „Minu lugemist mööda oli see juba 341. kord, aga selliste mahtude juures võin ma vabalt ka mõnekümne-ga mööda panna.”

Ja kuidas käib bändi džentelmeni Charlie Watts’i käsi? Arstide raporti järgi olevat ta nii vanaks jäänud, et tema veenidesse tuleb igal hommikul formaldehüüdi pumbata, muidu läheks ta lihtsalt mädanema. „Kui me mõnel välikontserdil mängime, hakkavad mu pea kohal kohe raisakotkad tiirutama,” kurdab Watts. „Mick ja Keith peavad neid oma kitarridega tõrjuma, trummi-pulkadest jääb neetud elukatele väheks.”

Mick Jagger: „Rolling Stones on minu jaoks olnud üks tõeliselt pikk ja vahva reis, aga küllap hakkab see Luciferi-poiss meie ootamisest juba tüdinema. Aga oma fänne me petma ei hakka ja peame igal juhul veel 15 aastakest vastu, isegi kui Keith täielikuks muumiaks muutub ja Charlie täis toppida tuleks. Samas pole võimatu, et teadlased leiavad aastaks 2025 vananemis-vastase ravi ja me võime terve igaviku ringi tuuritada.”

Jah, nagu ütleb rahvatarkus: „Veerevad kivid ei sammaldu!”

Videoklipid:

<http://www.youtube.com/watch?v=MS-NQ5UXCPc&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=Q9DDpmyPZZA&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=hxpfbWMOIOk>
http://www.youtube.com/watch?v=F5_mN4B5IL4&feature=related
<http://www.youtube.com/watch?v=JMkFjYRWM4M&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=iLddJ1WceHQ&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=qXcNQTa3zgs>

Ütle üks hea autolapse nimi!

Algus jaanuarinumbris 2011

Pipraveskist elektriautoni

Jüri Trouberg

Kui André Citroen, kelle nimelisest automargist oli juttu eelmises numbris, pani oma nime tulevargina Eiffeli torniski särama, siis tema kaasmaalase Armand Peugeot' (loe: põžoo) pere alustas hoopis lihtsamat liiki rauakraami tootmisega: juba 18. sajandil valmistasid Peugeot'd saage, kohviveskeid, prilliraame ja metallvardaid, mis andsid daamide krinoliinidele kohevust. Kohviveskist esimese prantsuse autoni jõudmiseks kulus päris palju aega... Saatuse tahtel kuulub aga tänapäeval nii Citroenide kui ka Peugeot'ide tootmine samale autotööstusgrupile PSA Peugeot Citroen. Volkswageni järel on see on suuruselt teine autotootja Euroopas.

Armand Peugeot (1849 – 1915) rajas juba üpris noores eas koos oma nõbu Eugéne'iga ettevõtte, mis valmistas kvaliteetseid jalgrattaid. Ehkki rattaäri läks hästi, kippus Armand'i mõttelend kaugemale ja 1889 sai ta valmis oma esimese auto. See oli kolmerattaline auru jõul liikuv masin, mille kohta takkajärgi on öeldud, et sõiduk meenutas rohkem hobuseta tõlda kui automobiili. Neid autosid toodeti ainult neli tükki, sest pärast kohtumist Gottlieb Daimleriga 1890. aastal otsustas Armand Peugeot loobuda aarumootorist ja asus konstrueerima bensiinikütusel töötavat neljarattalist masinat. Esialgu kasutas Peugeot oma autodes veel Daimleri mootorit, kuid 1896. aastast alates ehitas ta ka mootori ise.

Peugeot oli pioneeriks ka mootorsõidukite võidusõidu alal, olles võidukas nii Pariis – Roueni kui ka Pariis –

Bordeaux' võidusõidul. Viimatinimetatud sõit oli, muide, debüüdiks ka Michelin'i õhkrehvidele. Alates aastast 1903 kuni tänini toodab Peugeot autotehas ka mootorrattaid.

Kui Armand Peugeot 1913. aastal otsustas pensionile minna, andis ta firma juhtimise üle nõbu Eugéne'le – Armand'i neli tütart polnud ilmselt autoasjandusest huvitatud, ainuke poeg aga suri üpris noorelt.

Peugeot' autotööstusel on olnud ka raskemaid aegu, kuid praeguseks on firmal lisaks Prantsusmaa tehaseid veel Saksamaal, Slovakkias, Portugalis, Tšehhimaal ja Argentiinas. Peugeot tahab olla esirinnas ka **keskkonnanahidjana**, valmistades elektri jõul töötavaid autosid. Hiljuti teatas ajakirjandus, et juba on Eestiski ostetud esimesi elektriautosid Peugeot iOn, mille hinnaks on öeldud umbes 20 000 eurot.

Nii kummaline kui see praegu ka ei tundu, aga Armand Peugeot' suguvõsa olevat noormehel algul keelanud kasutada oma firma embleemi – lõvi – nii kahtlase riistapuu küljes nagu auto! Pipraveskite ja muude kõõgiriistade juures tähendas kullassepp Justin Blazeri kujundatud lõukoera-logo, et kasutatud on kvaliteetset terast, kuid auto tundus Armand'i vanematele ajutise moenarrusena, millest tulu ei saa tõusta. Aga näe – vastu on pidanud nii pipraveskid kui ka autod! Viimased on küll ajapikku koos logoga veidi muutunud...

MONSTER HIGH™

ISEVÄRKI KOOLIÕPILASED ASTUVAD RAAMATUST VÄLJA

Kes ütles, et raamatud pole popid? Kamp vägagi poppe tegelasi astus hiljuti välja raamatust „Monster High“, ning juba on nendest tehtud sellised lahedad nukud, kellega võivad mängida isegi teismelised piigad!

Monster High (otsetõlkes Koletiste Kesk-kool) on kool, kus õpivad üsnagi ohtlike kirjanduslike tegelaste lapsed: Dracula tütar Draculaura, Muumia tütar Cleo de Nile, Medusa poeg Deuce Gorgon, Franksteini tütreke Frankie Stein, zombide tütar Ghoulia Yelps, Merekoletise tütar Laguuna Blue ja Libahundi tütar Clawdeen Wolf. Õnneks näevad nad kõik välja kenad ja on lisaks kõigele üpriski kirjaoskajad: iga nukuga käib kaasas päevik, milles piigad pajatavad oma päevasekeldustest ja salamõtetest.

Raamatu „Monster High“ esimene osa peaks kohe-kohe ilmuma ka eesti keelde tõlgituna, Ameerikas olevat aga laineid löömas juba teinegi raamat.

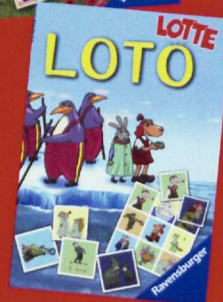
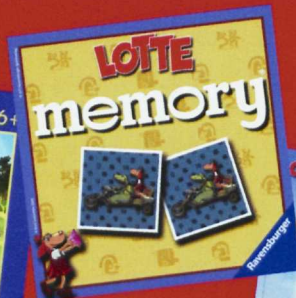
Meil siin Maarjamaal selliseid verdtarretavaid tegelasi nagu Dracula ja zombid pole näha olnud. Küll aga oleks põnev teada, kuidas näeksid koolilastena välja näiteks Kalevipoja järeltulijad.

Kirjutage ja joonistage meile
teemal „Kalevipoja lapselaste kool“!
Ootame teie loomingut **5. novembriks**
meie toimetusse!

Parimatele auhindadeks Monster High™ nukud Rimonnelt

Lottega on lahe!

Lõikuskuu lõpus kinodesse jõudnud „Lotte ja kuukivi saladus“ on juba paljudel meie lugejatel ära vaadatud. Ka vana hea Ravensburgeri firma kuulub juba Lotte fännide sekka ja seni, kuni Lotte, Klaus ja vahva kuujänes Tik DVD-dele jõuavad, võivad Lotte sõbrad nüüd uute lemmikute seltsis tubaseid lauamänge mängida ja puslesid kokku panna. Janno Põldma ja Heiki Ernits püüavad aga teha kõik, et lõbus, lahe ja huvitav Lottemaa võimalikult kähku valmis saaks. Siit aga küsimus lugejatele: missuguseid

põnevaid mänge, atraktsioone ja ehitisi rajaksite Lottemaale teie? Pead tööle, sõbrad! Ootame teie joonistusi ja kirjutisi Lottemaa-leiutistest 5. novembrini 2011!

Parimatele auhindadeks Ravensburgeri Lotte-mängud! Maaletooja ja hulgimüüja: AS Rekato NB! Ärge unustage heita pilku ka Rekato internetipoodi, mille aadress on: www.rekato.ee

REKATO

